

ISSN 1831-127X

EUROOPA
KONTROLLIKODA

AASTA
TEGEVUSARUANNE

2012

ET

***Europe Direct on teenistus, mis aitab leida vastused
Euroopa Liitu puudutavatele küsimustele***

**Tasuta infotelefon: (*)
00 800 6 7 8 9 10 11**

(*) Teatud juhtudel ei võimalda mobiilsideoperaatorid helistamist 00 800 numbritele
või on need kõned tasulised.

Lisateavet Euroopa Liidu kohta saate internetist Euroopa serverist (<http://europa.eu>).

Kataloogimisandmed on väljaande lõpus.

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus, 2013

ISBN 978-92-9241-161-9

doi:10.2865/70603

© Euroopa Liit, 2013

Allikale viitamisel on reprodutseerimine lubatud.

Printed in Belgium

TRÜKITUD VALGELE ELEMENTAARKLOORIVABALE PABERILE (ECF)

Euroopa Kontrollikoda

AASTA TEGEVUSARUANNE
2012

EUROOPA KONTROLLIKODA

MISSION

Euroopa Kontrollikoda on aluslepingu alusel loodud ELi institutsioon, mille ülesandeks on ELi rahaliste vahendite auditeerimine. ELi välisaudiitorina aitab kontrollikoda parandada ELi finantsjuhtimist ja tegutseb liidu kodanike finantshuvide sõltumatu kaitsjana.

VISIOON

Sõltumatu ja dünaamiline kontrollikoda, keda tunnustatakse tema aususe ja erapooletuse eest, austatakse tänu tema professionaalsusele ning töö kvaliteedile ja mõjukusele ning selle eest, et ta osutab oma sidusrühmadele olulist toetust ELi vahendite haldamise parandamisel.

VÄÄRTUSED

SÕLTUMATUS, AUSUS JA ERAPOOLETUS	PROFESSIONAALSUS	LISANDVÄÄRTUSE LOOMINE	PÄDEVUS JA TÕHUSUS
Institutsiooni, selle liikmete ja töötajate sõltumatus, ausus ja erapooletus. Erapooletu auditeerimine, võttes seejuures arvesse sidusrühmade arvamusi, ent küsimata juhiseid välistelt allikatelt ega allumata nende survele.	Kontrollikoda säilitab kõigis oma töö valdkondades eeskujuliku professionaalsuse taseme. Tegutsemine avaliku sektori audititöö edasiarendamisel ELis ja kogu maailmas.	Asjakohaste, õigeaegsete ja kõrgetasemeliste auditaruannete avaldamine, mis põhinevad usaldusväärsetel auditileidudel ja tõendusmaterjalil, käsitlevad sidusrühmade probleeme ning edastavad olulisi ja autoriteetseid sõnumeid. Kaasa aitamine ELi eelarve haldamise tulemuslikule tõhustamisele ja ELi vahendite haldamise alasele tõhusamale aruandlusele.	Töötajate väärtustamine, nende oskuste arendamine ja saavutuste premeerimine. Tõhusa teabeedastuse tagamine meeskonnavaimu arendamiseks. Püüdlemine maksimaalse tulemuslikkuse poole kõigis töövaldkondades.

SISUKORD

Lk

6	PRESIDENDI EESSÕNA
8	2012. AASTA LÜHIÜLEVAADE
9	TEGEVUS
9	AUDITIARUANDED JA ARVAMUSED
30	KOOSTÖÖ TEISTE KÕRGEIMATE KONTROLLIASUTUSTEGA
34	JUHTIMINE
35	MUUDATUSED KONTROLLIKOJA KOLLEGIUMIS
36	KONTROLLIKOJA TULEMUSLIKKUSE MÕÕTMINE
44	AUDITI TUGITEENUSED
49	FINANTSTEAVE
52	AUDIT JA ARUANDLUS
53	VOLITATUD EELARVEVAHENDITE KÄSUTAJA DEKLARATSIOON
54	35 AASTAT EUROOPA LIIDU PAREMA TOIMIMISE EDENDAMIST

PRESIDENDI EESSÕNA

Tere tulemast tutvuma Euroopa Kontrollikoja 2012. aasta tegevusaruandega!

2012. aastal keskendus kontrollikoja töö suures osas liidu abistamisele, et toime tulla keeruliste **finantsjuhtimisalaste ülesannetega** pärast 2013. aastat. Kontrollikoda alustas aastat arvamuse vastuvõtmisega teatavate ühise põllumajanduspoliitikaga (tõenäoliselt ELi tuntuim poliitika) seotud määruste ettepanekute kohta. Määruste eelnõud moodustavad osa seadusandlike ettepanekute paketist, mis käsitleb perioodi 2014–2020 mitmeaastast finantsraamistikku. Arvukate 2012. aastal avaldatud arvamuste ja aruannetega aitas kontrollikoda aktiivselt tõhustada uusi eeskirju, mis sel perioodil ELi tulusid ja kulusid reguleerima hakkavad.

2012. aastal jälgis kontrollikoda jätkuvalt pinga tähelepanuga ka **ELi majandusjuhtimise** arengusuundade mõju avaliku sektori aruandekohustusele ja auditile. Eelmisel aastal jõustus Euroopa stabiilsusmehhanismi asutamisleping ja esimest korda tuli kokku uue organi auditikomisjon, kuhu kuulub ka kontrollikoja esindaja.

Sama aasta detsembris võttis Euroopa Liidu Nõukogu vastu seisukoha ühtse järelevalvemechanismi asutamiseks, mille ülesanne on euroala krediitiasutuste usaldatavusnõuete täitmise järelevalve, ning kontrollikoda teavitas ELi poliitikakujundajaid oma seisukohtadest avaliku sektori aruandekohustuse ja auditeerimiskorra suhtes.

Majandusjuhtimise ja ELi eelarve areng on suuresti tingitud vajadusest saavutada paremaid tulemusi, kasutades selleks vähem avaliku sektori vahendeid ning tugevdades samal ajal demokraatlikku legitiimsust ja aruandekohustust. Oma ainulaadsete volituste ja vaatenurkadega ning 35-aastase tegutsemisaja jooksul kogutud auditikogemuste ja sõlmitud partnerlustega on kontrollikoda heal positsioonil, et aidata ELil tema ees seisvaid ülesandeid lahendada. Toetudes oma viimaste aastate saavutustele, on meie eesmärk **anda võimalikult suur panus ELi perioodi 2013–2017 aruandekohustuse paremasse täitmisse.**

Kontrollikoda tähistab praegu oma 35. sünnipäeva. Pärast kontrollikoja tegevuse alustamist 1977. aastal on Euroopa oluliselt muutunud. See, kuidas kontrollikoda on üles ehitatud ja oma auditeid läbi viib, kajastab neid muutusi. Uute liikmesriikide liitumise, liidu pädevusvaldkondade laienemise ja paljude ELi tasandi organite loomise tõttu on kontrollikoja auditivaldkond laienenud. Kontrollikoda on kasvanud ka organisatsioonina – kui 1977. aastal oli kontrollikoja liikmeid üheksa ja töötajaid 120, siis 2012. aastal on liikmeid 27 ja töötajaid ligi 900. Aastatega on kontrollikoda pannud aluse **professionaalsele, pühendunud ja kogenud töötajaskonnale**.

2012. aasta oli viimane aasta, mida hõlmas **kontrollikoja aastate 2009–2012 strateegia**. Kontrollikoda innustavad perioodi jooksul saavutatud tulemused. Nagu selle aasta tegevusaruanne näitab, on meie väljundite arv suurenenud, väliseksperdid hindavad meie aruannete kvaliteeti heaks ning meie peamised institutsioonilised sidusrühmad peavad neid kasulikeks. Komisjon võtab jätkuvalt vastu suure osa kontrollikoja soovitustest ning kontrollikoja uues järelaruandes toonitatakse nende positiivset mõju. Kontrollikoda on suurendanud tõhusust ka halduse ja tõlke alal, mistõttu on perioodi lõppedes lisaks varasemale veel üle 40 nende osakondade töötaja suundunud audititööle.

Aastateks 2013–2017 püstitatud eesmärkide täitmisel seab kontrollikoda esikohale need väljundid, mis parandavad ELi aruandekohustust, ning arendab koostööd, professionaalsust ja tõhusust. 2013. aastal vaatab rahvusvaheline ekspertrühm läbi kontrollikoja tulemusauditite läbiviimise korra ning kontrollib varasema, 2008. aastal tehtud eksperdi hinnangu tulemusi. Muud 2013. aastal planeeritavad põhitegevused on kontrollikoja aruannete koostamise tõhustamine ning meie ühiste teadmiste, oskuste ja pädevuse veelgi parem kasutamine. Nende ja teiste algatuste eesmärk on aidata ELil toime tulla tulevastel aastatel järjest suureneva aruandekohustuse ja audititulemustega.

president

Vítor Manuel da Silva Caldeira

2012. AASTA LÜHIÜLEVAADE

TEGEVUS

- Eelarveaasta 2011 **aastaaruanded** Euroopa Liidu eelarve ja Euroopa Arengufondide kohta, mis sisaldavad varasemast veelgi selgemat ja täpsemat teavet.
- 50 **iga-aastast eriaruannet** ELi asutuste, detsentraliseeritud organite ja muude institutsioonide kohta eelarveaastal 2011.
- 25 **eriaruannet** konkreetsete eelarvevaldkondade või juhtimisega seotud teemade kohta.
- 9 **arvamust** eelarvereformi teemadel, nagu ühise põllumajanduspoliitika reform ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv, milles käsitletakse liidu finantshuve kahjustava pettuse vastast võitlust kriminaalõiguse abil.

JUHTIMINE

- **Perioodi 2013–2017 strateegia** vastuvõtmine, et suunata kontrollikoja tegevust sel perioodil eesmärgiga suurendada kontrollikoja panust ELi avaliku sektori aruandekohustuse parandamisel.
- Meie **peamised tulemusnäitajad** perioodi 2008–2012 kohta näitavad tulemuslikkuse paranemist ning kajastavad esimest korda nende kontrollikoja soovitude osakaalu, mis on ellu viidud.
- **Personalipoliitika** edasiarendamine ning ametikohtade jätkuv ümberpaigutamine asutuse põhitegevuse ehk auditi alale, mis on teoks saanud tänu haldus- ja tõlkeosakondade töö tulemuslikkuse tõstmisele, on suurendanud kontrollikoja suutlikkust täita oma missiooni.
- Viidi lõpule kontrollikoja teise lisahoone – **hoone K3** – ehitustööd, tänu millele saavad kõik kontrollikoja töötajad ühes paigas tööle asuda.

Kontrollikoja liikmed kolleegiumi istungil

AUDITIARUANDED JA ARVAMUSED

Euroopa Kontrollikojal on kolm peamist väljundit:

- o **aastaaruanded**, mis koosnevad peamiselt Euroopa Liidu eelarve ja Euroopa Arengufondide (EAFid) finants- ja vastavusauditite tulemustest. Lisaks avaldatakse igal aastal eriaruanded ELi asutuste, detsentraliseeritud organite ja muude institutsioonide kohta;
- o terve aasta vältel avaldatavad **eriaruanded**, milles esitatakse konkreetsete eelarvevaldkondade või juhtimisega seotud teemade auditite tulemused. Nende puhul on peamiselt tegemist tulemusaudititega;
- o **arvamused** finantsjuhtimist mõjutavate õigusaktide eelnõude kohta ning kontrollikoja enda initsiatiivil esitatud **avaldused ja seisukohad** muudel teemadel.

Alates 2008. aastast on kontrollikoja eriaruannete ja iga-aastaste eriaruannete arv **oluliselt suurenenud**. Ka aastaaruandeid on edasi arendatud ning nad sisaldavad varasemast rohkem analüütilist teavet, andmed esitatakse ühtlustataval kujul, mis võimaldab neid paremini valdkonniti ja periooditi võrrelda, ning lisatud on uus peatükk, mis käsitleb tulemuslikkust. Arvamuste arvu oluline suurenemine on tingitud sellest, et kontrollikoja seisukohta küsitakse paljude uue finantsraamistiku perioodiga (2014–2020) seotud seadusandlike ettepanekute kohta.

Aruannete ja arvamuste arv	2008	2009	2010	2011	2012
Aastaaruanded ELi eelarve ja EAFide kohta	2	2	2	2	2
Iga-aastased eriaruanded ELi asutuste ja detsentraliseeritud organite kohta	29	37	40	42	50
Eriaruanded	12	18	14	16	25
Arvamused ja muud väljundid	5	1	6	8	10
KOKKU	48	58	62	68	87

Auditiaruanded ja arvamused on ELi 22 ametlikus keeles kättesaadavad kontrollikoja veebilehel <http://eca.europa.eu>.

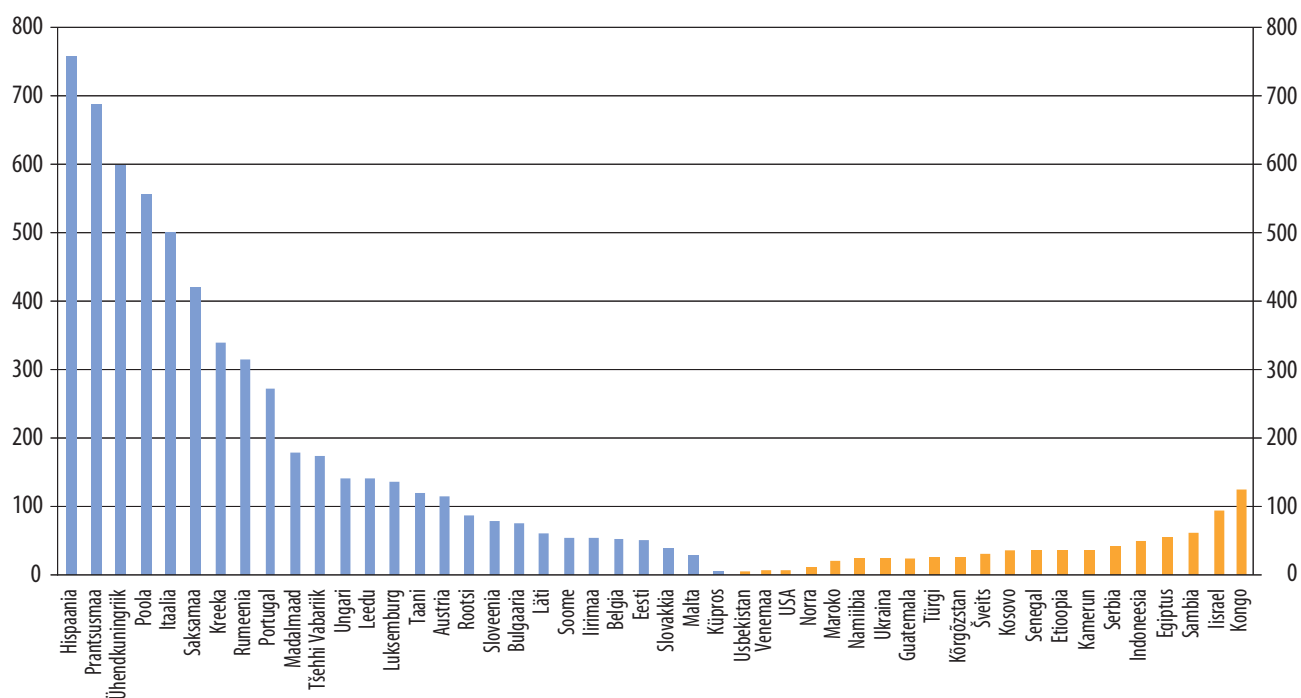
2012. AASTA AUDITIKÄIGUD

Suurem osa audititööst tehakse ära kontrollikoja ruumides Luxembourgis, kuid audiitorid teevad ka auditikäike ELi institutsioonidesse, asutustesse ja detsentraliseeritud organitesse. Auditikäikude eesmärk on **otsese auditi töendusmaterjali** kogumine.

Tavaliselt külastatakse ELi vahendite käsitlemise, haldamise ja väljamaksmisega seotud kesk- ja kohaliku tasandi **ametiasutusi** ning nende vahendite **lõplikke toetusesaajaid**. ELi piires tehakse auditikäike sageli koostöös külastatavate liikmesriikide kõrgeimate kontrolliasutustega. Auditirühmad koosnevad tavaliselt kahest või kolmest audiitorist ja auditikäik kestab üldjuhul alates paarist päevast kuni kahe nädalani, sõltuvalt auditi tüübist ja sihtkoha kaugusest.

2012. aastal oli kohapeal töötatud päevade arv kõigi kontrollikoja audiitorite peale kokku 6 816, nendest 6 054 päeva liikmesriikides ja 762 päeva väljaspool ELi. Koguti töendusmaterjali aastaaruande, iga-aastaste eriaruannete ja muude auditite jaoks. Samas mahus tehti auditikäike ka Brüsselis ja Luxembourgis asuvatesse ELi institutsioonidesse ja asutustesse.

Kohapealsete auditipäevade arv 2012. aastal

AASTAARUANNE ELI 2011. AASTA EELARVE TÄITMISE KOHTA

2012. aastal oli suurem osa kontrollikoja finants- ja vastavusauditi alasest tööst seotud ELi 2011. aasta eelarve täitmise auditeerimisega. Töö põhjal valminud **2011. aasta aastaaru-
anne** avaldati 6. novembril 2012.

Aastaaruande **eesmärk** on esitada leide ja järeldusi, mis aitaksid Euroopa Parlamendil, nõukogul ja kodanikel hinnata ELi finantsjuhtimise kvaliteeti, ning teha kasulikke parandusettepanekuid. 2011. aasta aastaaruande keskne osa on 18. korda esitatav kinnitav avaldus ELi raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse ja selle aluseks olevate tehingute korrektsuse kohta.

ELi 2011. aasta eelarve täitmist käsitlev aastaaruanne sisaldas **kaht uut peatükki**, milles esitati üksikasjalikumalt põllumajanduse ja ühtekuuluvuspoliitikaga seotud audititulemused. Varasem peatükk põllumajanduse ja loodusvarade kohta asendati peatükkidega „Põllumajandus: turg ja otsetoetused” ning „Maaelu areng, keskkond, kalandus ja tervishoid”. Lisaks on varasem ühtekuuluvuspoliitika, energeetika ja transpordi peatükk asendatud eraldi peatükkidega „Regionaalpoliitika, energeetika ja transport” ning „Tööhõive ja sotsiaalküsimused”.

2011. aasta aastaaruande põhisõnumid

- 2011. aasta **raamatupidamise aastaaruanne** kajastab õiglaselt Euroopa Liidu finantsolukorda ning aasta majandustulemusi ja rahavooge. **Tuludes** ja **kulukohustustes** ei esinenud olulisel määral vigu. Maksed olid aga olulisel määral vigadest mõjutatud: hinnanguline veamäär oli 3,9% ELi eelarve kohta tervikuna. Veamäär jäi 2010. aasta määraga (3,7%) sarnasele tasemele.
- Kõik eraldi hinnatud ELi kuluvaldkonnad (v.a **välis-suhted, välisabi ja laienemine ning halduskulud**) olid olulisel määral vigadest mõjutatud. See näitab, et ELi vahendite haldamine vajab parandamist.
- **Maaelu arengu, keskkonna, kalanduse ning tervishoiu** poliitikavaldkondade rühma (kõige suurema vigade tekkimise riskiga kuluvaldkond) veamäär on kontrollikoja hinnangul 7,7%. **Regionaalarengu, energeetika ja transpordi** poliitikavaldkondade rühma hinnanguline veamäär on endiselt kõrge – 6%.
- **Suurenenud on komisjoni esitatud reservatsioonide maht** – komisjoni peadirektorite hinnangul riski sisaldav summa kasvas 0,4 miljardilt eurolt 2010. aastal 2 miljardi euroni 2011. aastal. Nimetatud kasvuga tunnistatakse asjaolu, et mõnes (eelkõige maaelu arengu, ühtekuuluvuse ja teadusuuringute) valdkonnas peitub suur vigade tekkimise risk.
- Kokkuvõttes olid läbivaadatud **kontrollisüsteemid** maksete korrektsuse tagamisel ainult osaliselt mõjusad ning ei suutnud kasutada oma potentsiaali vigade ärahoidmiseks või tuvastamiseks ja parandamiseks. Mitmel juhul leiti, et **kontrollifunktsioon ei toiminud**.
- Komisjoni tulemuslikkuse alast enesehindamist täiustatakse ja selles on võrreldes varasemate aastatega tehtud mitmeid tervitatavaid muudatusi. Sellest hoolimata näitasid kontrollikoja 2011. aasta tulemusauditid, et puudusid kvaliteetsed vajaduste hindamised, programmide ülesehituses esines puudusi, mis raskendavad tulemuste ja mõju alast aruandlust, ning komisjon peab demonstreerima **ELi lisaväärtust**.

EUROOPA ARENGUFONDIDE

2011. AASTA AASTAARUANNE

Euroopa Arengufonde (EAFid) rahastavad ELi liikmesriigid, kuid neid hallatakse väljaspool ELi eelarve raamistikku ja neid reguleerivad eraldi finantsmäärused. Euroopa Komisjon vastutab EAFide vahenditest rahastatud meetmete rahalise rakendamise eest.

EAFid annavad 2000. aastal sõlmitud Cotonou lepingu alusel Euroopa Liidu arengukoostöö abi Aafrika, Kariibi mere ja Vaikse ookeani piirkonna (AKV) riikidele ning ülemeremaadele ja territooriumidele. Rahastamine on suunatud vaesuse vähendamise ja kaotamise eesmärgi täitmisele, mis on kooskõlas säästva arengu ja AKV-riikide ning ülemeremaade ja territooriumide järkjärgulise maailmamajandusega integreerimise eesmärkidega. See põhineb kolmel üksteist täiendaval sambal, milleks on arengukoostöö, majandus- ja kaubanduskoostöö ning poliitiline mõõde.

Kontrollikoja 2011. aasta aastaaruanne EAFide kohta avaldati koos ELi eelarvet käsitleva aastaaruandega 6. novembril 2012.

Kontrollikoda leidis, et EAFide 2011. aasta raamatupidamise aastaaruanne annab õiglase pildi EAFide finantsolukorrast ning nende majandustulemustest ja rahavoogudest. 33% EAFide tehingutest ning hinnanguliselt 5,1% maksetest oli aga vigadest mõjutatud.

IGA-AASTASED

ERIRUUNDED ELI ASUTUSTE, DETSENTRALISEERITUD ORGANITE JA MUUDE INSTITUTSIOONIDE KOHTA

2011. AASTAL

2012. aastal avaldas kontrollikoda 50 **iga-aastast eriaruannet**, mis käsitlesid ELi asutusi, detsentraliseeritud organeid (nt ühisettevõtteid) ning muid institutsioone peamiselt eelarveaastal 2011.

ELi asutused ja detsentraliseeritud organid on loodud ELi õigusaktide alusel spetsiifiliste ülesannete täitmiseks. Igal asutusel on oma volitused, juhatus, direktor, töötajad ja eelarve. Asutuste tegevus hõlmab paljusid valdkondi, nagu ohutus, turvalisus, tervishoid, teadusuuringud, rahandus, migratsioon ja reisimine.

President Caldeira esitlemas 2011. aasta aastaaruannet Euroopa Parlamendi täiskogu istungil novembris 2012

ERiaruanded 2012. aastal

Lisaks aastaaruannetele avaldab kontrollikoda kogu aasta vältel **eriaruandeid**, milles esitatakse konkreetseid eelarvevaldkondi või juhtimisega seotud teemasid hõlmavate tulemus- ja vastavusauditite tulemused. Auditite valiku ja ülesehituse juures on kontrollikoja eesmärgiks maksimeerida nende mõju ning seega tagada ka kontrollikoja ressursside parim kasutamine.

Audititeemade valimisel arvestab kontrollikoda järgmisi tegureid:

- o konkreetnes tulu- või kuluvaldkonnas tulemuslikkust või vastavust ohustavad **riskid**;
- o hõlmatud tulude või kulude **suurusjärg**;
- o eelmisest auditist möödunud **aeg**;
- o õigusraamistiku edasine **areng**;
- o poliitiline ja avalik **huvi**.

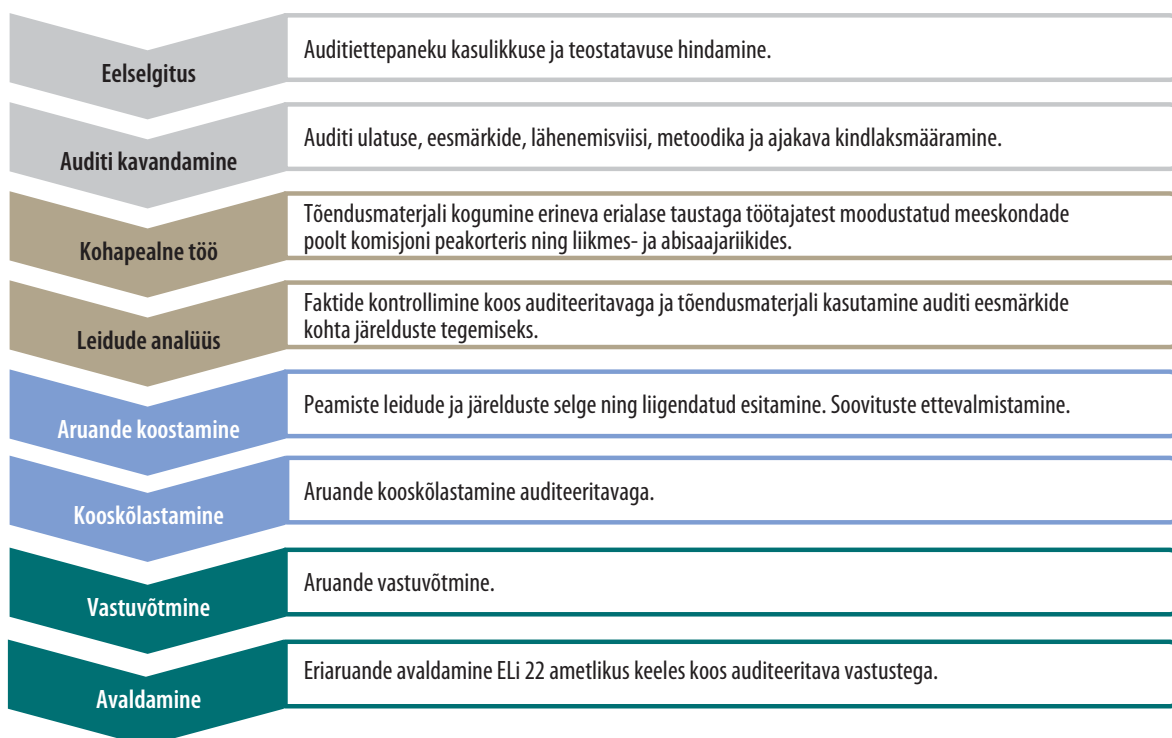

Kontrollikoda võttis 2012. aastal vastu **25 eriaruannet**, milles käsitleti väga erinevaid teemasid. See on oluline kasv võrreldes 2011. aastal vastu võetud 16 aruandega või näiteks 2008. aastal vastu võetud 12 aruandega.

Kõik eriaruanded avaldatakse täies mahus kontrollikoja veebilehel <http://eca.europa.eu> ning on kättesaadavad EU-Bookshopi veebilehe kaudu ELi 22 ametlikus keeles.

Järgnevalt esitatakse 2012. aasta eriaruannete teemad vastavalt perioodi 2013–2017 finantsraamistiku ehk ELi mitmeaastase eelarve rubriikidele.

TULEMUS- JA VASTAVUSAUDITI PÕHIETAPID

FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIK – JÄTKUSUUTLIK KASV

ELi kulutused jätkusuutlikule kasvule hõlmavad kaht valdkonda:

Konkurentsivõime raamesse kuulub teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse rahastamine, Euroopa ühendamine ELi võrkude abil, haridus ja koolitus, konkurentsivõime edendamine täielikult integreeritud ühtsel turul, sotsiaalmeetmete kava ja tuumarajatiste dekomisjoneerimine. ELi eelarvest rahastatakse konkurentsivõime edendamist majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks ajavahemikus 2007–2013 summas 89,4 miljardit eurot, mis moodustab 9,2% perioodi kogueelarvest. Ligikaudu kaks kolmandikku summast kasutatakse teadus- ja arendustegevuse rahastamiseks.

Ühtekuuluvus majanduskasvu ja tööhõive tagamiseks puudutab peamiselt ühtekuuluvuspoliitikat, mida viiakse ellu eri valdkondi hõlmavate fondide kaudu, milleks on Euroopa Sotsiaalfond, Ühtekuuluvusfond ja Euroopa Regionaalarengu Fond. Fonde haldab komisjon koostöös ELi liikmesriikidega. Ajavahemikul 2007–2013 eraldatakse ELi eelarvest ühtekuuluvusele 348,4 miljardit eurot (35,7% ELi kogueelarvest).

2012. aastal võttis kontrollikoda selles valdkonnas vastu järgmised eriaruanded:

- ERFi kaasrahastatud VKEd finantskorraldusvahendid** (2/2012), milles hinnati ERFi kaasrahastatud finantskorraldusmeetmete tõhusust ja mõjusust programmi- töö perioodidel 2000–2006 ja 2007–2013, tuginedes Ühendkuningriigis, Saksamaal, Slovakkias, Ungaris ja Portugalis teostatud projektide valimile ning komisjoni ja liikmesriikide haldus-, seire- ja infosüsteemide läbivaatamisele. Kontrollikoda järeldas, et ERFi poolt väikeste ja keskmise suurusega ettevõtjate rahastamisvahenditele tehtud kulutuste tõhusust ja mõjusust vähendas eri liiki rahastamisvahendite rakendamiseks ebasobiv õigusraamistik. Väikesed ja keskmise suurusega ettevõtjad (VKEd) on ELi majanduse nurgakiviks, luues töökohti, uuendusi ja jõukust. Neil võib aga puududa juurdepääs vajalikku liiki ja vajalikku mahus rahastamisele. EL toetab VKEsid oma ettevõtlus- ja ühtekuuluvuspoliitika raames peamiselt toetustega

ning järjest rohkem ERFi raames rahastamisvahendite kaudu. Rahastamisvahendid on tagasimakstavad ja kapitali taaskasutavad vahendid. Komisjoni andmete kohaselt eraldas ERF finantskorraldusvahenditele programmi- töö perioodil 2000–2006 1,6 miljardit eurot ja programmi- töö perioodil 2007–2013 10,4 miljardit eurot.

- **Struktuurifondid – kas komisjon kohaldas liikmesriikide juhtimis- ja kontrollisüsteemides tuvastatud puuduste korral asjakohaseid meetmeid?** (3/2012). Aruandes hinnati, kas komisjon algatas asjakohased parandusmeetmed, tagas nende õigeaegse rakendamise ja omas piisavat kindlust selle kohta, et tema tegevus viib asjakohaste finantskorrektsioonide tegemiseni seoses varasemate puudustega ning süsteemide parandamiseni, hoidmaks ära eeskirjade eiramise kordumist. Kontrollikoja audit põhines peamiselt 40 sellise rakenduskava läbivaatamisel, milles oli leitud olulisi puudusi. Kontrollikoda leidis, et seoses liikmesriikide juhtimis- ja kontrollisüsteemides leitud puudustega oli komisjon teinud mõningaid edusamme finantskorrektsioonide õige kohaldamise tagamisel, kuid ei saanud piisavalt kindlust selle kohta, et tema tegevus aitas kaasa liikmesriikide süsteemide täiustamisele. *Struktuurifondide kulutusi haldavad komisjon ja liikmesriigid ühiselt. Liikmesriigid koostavad mitmeaastased kavad, mida komisjon hindab ja heaks kiidab ning mille liikmesriigid hiljem ellu viivad. Juhul, kui liikmesriikide juhtimis- ja kontrollisüsteemides leitakse olulisi puudusi, on komisjoni eesmärk tagada, et puudused kõrvaldatakse ning süsteeme parandatakse.*
- **Kas struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi kasutamine meresadamate infrastruktuuride kaasrahastamiseks on mõjus investeering?** (4/2012). Aruandes hinnati, kas ERFi ja Ühtekuuluvusfondi poolt ajavahemikus 2000–2006 transpordi infrastruktuuri rubriigi alusel kaasrahastatud 27-l meresadamate infrastruktuuriprojektile olid mõjusad eesmärgid ja väljundid. Uuriti liikmesriikide poolset kulutuste haldamist ja seda, kuidas komisjon protsessi üle järelevalvet tegi. Kontrollikoda leidis, et ühtekuuluvuspoliitika investeeringud meresadamate transpordiinfrastruktuuri olid 27st auditeeritud projektist mõjusad vaid 11 puhul. *Mere-transport on ELi tähtsuselt teine transpordiliik. Komisjoni prognooside kohaselt kasvab mere-transporti kaubamaht 2006. aasta 3,8 miljardilt tonnilt 2018. aastaks 5,3 miljardi tonnini. Alates 2000. aastast on EL struktuurifondide ja Ühtekuuluvusfondi kaudu meresadamate infrastruktuuri rajamise kaasrahastamiseks eraldanud umbes 6,2 miljardit eurot.*

ELi transpordikulude auditeerimine

FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIK – JÄTKUSUUTLIK KASV

○ **Kas olmejäätmete käitlemise taristute projektide rahastamine struktuurifondidest aitab liikmesriikidel mõjusalt ELi jäätmepoliitika eesmäärke saavutada?**

(20/2012). Aruandes hinnati valimisse kuulunud 26 jäätmekäitlustaristu projekti tulemuslikkust ning kontrolliti ELi jäätmepoliitika eesmärkide saavutamist ja toetusmeetmete rakendamist kaheksas piirkonnas, kus taristud paiknesid. Kontrolliti ka komisjoni tegevust. Kontrollikoda leidis, et ELi struktuurifondidest olmejäätmete käitlustaristute rahastamise mõjusust vähendas toetusmeetmete puudulik rakendamine ning puudused ELi eeskirjades ja juhistes. 2010. aastal tekitas iga EL-27 kodanik keskmiselt ligikaudu 500 kg olmejäätmeid. Kui neid jäätmeid ei koguta, töödelda ega kõrvaldata, võib see keskkonnale negatiivset mõju avaldada. EL on kasutusele võtnud ühtsed standardid ja sihid olmejäätmete käitlemist käsitlevate direktiivide näol ning kaasrahastab jäätmekäitlustaristuid teatud piirkondades. EL eraldas jäätmekäitlustaristutele perioodiks 2000–2013 10,8 miljardit eurot.

○ **Ühtekuuluvuspoliitika vahenditest rahastatud energiatõhususe investeeringute kulutasuvus**

(21/2012). Aruandes analüüsi, kas ühtekuuluvuspoliitika vahenditest rahastatud energiatõhususe investeeringud olid kulutasuvad, kontrollides, kas programmitöö ja rahastamise jaoks olid seatud õiged tingimused, mis võimaldasid tagada energiatõhususse tehtavate investeeringute kulutasuvuse, ning kas avaliku sektori hoonete energiatõhususe projektid olid kulutasuvad. Kontrollikoda leidis, et ELi energiatõhususe investeeringute keskmine tasuvusaeg on pikem kui 50 aastat (äärmuslikel juhtudel 150 aastat), mis tähendab, et sellisteks investeeringuteks eraldatud vahendeid saaks kulusäästlikumal viisil kasutada. ELi viimase aja energiasäästupoliitika loomise liikumapanevaks jõuks on kasvava

energiatarbimise kulud, fossiilsete kütuste ammendumine ning inimtegevuse mõju globaalsetele kliimamuutustele. Euroopa Liit on alates 2000. aastast ühtekuuluvuspoliitika fondide kaudu liikmesriikide energiatõhususe meetmete kaasrahastamiseks kasutanud ligi 5 miljardit eurot.

○ **Kas ELi struktuurimeetmed on edukalt toetanud mahajäetud tööstus- ja militaaralade taaselustamist?**

(23/2012). Aruandes hinnati, kas projektide eesmärgid saavutati, kas ELi toetuse suunamine põhines rangetel kriteeriumidel ning kas tulemused saavutati ELi eelarve jaoks madalaima maksumusega. Kontrollikoda auditeeris 27 taaselustamisprojekti (ELi kaasrahastamise maht 231 miljonit eurot) tulemuslikkust ning uuris liikmesriikide poolt mahajäetud tööstusalade taaselustamiseks kasutatud vahendeid, mis moodustavad kaasrahastatavate erisekkumiste raamistikku. Audit hõlmas Saksamaad, Ühendkuningriiki, Ungarit, Poolat ja Tšehhi Vabariiki. (Eriaruande järeldused avaldatakse 18. aprillil 2013.) Viimastel aastakümnetel on tekkinud üha rohkem mahajäetud tööstus- ja militaaralasid. Paljud neist on saastatud. Mahajäetud tööstusalade taaselustamist ja uuesti kasutusse võtmist edendatakse ELi struktuurimeetmete abil, et kaitsta inimtervist ja keskkonda ning vähendada valglinnas-tumist. Aastateks 2000–2013 eraldas EL sellele valdkonnale 5,7 miljardit eurot.

- o Euroopa Liidu solidaarsusfondi abi 2009. aasta Abruzzi maavärina puhul: tegevuse asjakohasus ja maksumus** (24/2012). Aruandes hinnati, kas rahastatud tegevus oli kooskõlas Euroopa Liidu solidaarsusfondi määrusega, kas CASE-projekt (millele eraldati suurem osa vahenditest) oli hästi kavandatud ja üles ehitatud ning kas seda rakendati säästlikult. Kontrollikoda leidis, et teised rahastatud projektid olid rahastamiskõlblikud, kuid CASE-projekt ei vastanud Euroopa Liidu solidaarsusfondi määrusele. Lisaks oli CASE-projekti kavandamine ja rakendamise säästlikkuse tagamine puudulik. *2009. aasta maavärina keskmes oli Abruzzo maakond Itaalias ja maavärina tekitatud kahju hinnatakse rohkem kui 10 miljardile eurole. Euroopa Liit eraldas solidaarsusfondist Itaaliale erakorralisteks meetmeteks pool miljardit eurot, mida kasutati hädaabimeetmeteks, ajutise majutuse ja koolide rajamiseks ning CASE-projekti raames seismiliselt vastupidavate hoonete rajamiseks.*

- o Kas Euroopa Sotsiaalfondi poolt eakamate töötajate toetamiseks tehtud kulutuste mõjusust kontrollitakse asjakohaste vahenditega?** (25/2012). Aruandes hinnati, kas ja millisel määral on liikmesriigid ja komisjon välja arendanud ning kasutusele võtnud vahendid, mille abil hinnata eakamate töötajatega seotud eesmärkide saavutamist. Auditeerimiseks valiti kuus programmi, mille rahaline maht on 222 miljonit eurot ja mis hõlmavad nelja liikmesriiki (Saksamaa, Itaalia, Poola ja Ühendkuningriik). Kontrollikoda leidis, et ei liikmesriikidel ega komisjonil ole võimalik kindlaks teha, mil määral on ESFist rahastatud meetmed eakaid töötajaid aidanud. Samuti pole teada, kui palju on seda liiki tegevusele raha eraldatud. *Alates 2007. aastast kuni 2013. aasta lõpuni on ESFi poolt liikmesriikidele tööhõive vallas eraldatavate vahendite maht üle 75 miljardi euro, mis moodustab ELi kogueelarvest ca 8%. Eakamad töötajad moodustavad ühe peamise ebasoodsas olukorras olevatest rühmadest.*

Katedraal L'Aquila linnas Itaalias ligi neli aastat pärast 2009. aasta maavärinat

Äsjarajatud seismiliselt vastupidavad majad L'Aquilas

FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIK – LOODUSVARADE KAITSE JA MAJANDAMINE

ELil on põllumajanduse, maaelu arengu, kalanduse ja keskkonna valdkonnas ulatuslikud poliitilised ülesanded. Ajavahemikul 2007–2013 on valdkonna kavandatud kulutused kokku 413,1 miljardit eurot (42,3% ELi kogueelarvest).

Kolm neljandikku summast eraldatakse põllumajandustootjatele makstavateks otsetoetusteks ja põllumajandusturgudele. Neid toetusi rahastatakse Euroopa Põllumajanduse Tagatisfondist, mis moodustab ühise põllumajanduspoliitika esimese samba. Viiendik eelarvest kulub ELi maaelu arengu toetuseks, mida rahastatakse Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist ehk ühise põllumajanduspoliitika teisest sambast. Põllumajandust ja maaelu arengut haldab komisjon koostöös liikmesriikidega.

2012. aastal võttis kontrollikoda selles valdkonnas vastu järgmised eriaruanded:

- **Veinituru ühise korralduse reform: senised edusammud** (7/2012). Aruandes hinnati saavutatud edusamme, mis on seotud reformi ühe põhieesmärgiga: parandada pakkumise ja nõudluse tasakaalu. Audit keskendus väljajuurimis- ning viinamarjaistanduste ümberkorraldamis- ja muutmismeetmetele, kuna need on suurimad kuluvaldkonnad ning pakkumise ja nõudluse tasakaalu parandamise eesmärgi saavutamisel olulised. Kontrollikoda leidis, et need kaks meetet olid omavahel vastuolus ning struktuurilist ülejääki oluliselt ei vähendatud. Viinamarjaistanduste väljajuurimiskavale meetme kolmeaastaseks taotlusperioodiks (2008–2009 kuni 2010–2011) ELi poolt eraldatud eelarve oli 1,1 miljardit eurot. Ümberkorraldamis- ja muutmiskava kümneaastase rakendusperioodi (2001–2010) eelarve oli 4,2 miljardit eurot.
- **Põllumajandusettevõtete moderniseerimiseks antud ELi abi suunamine** (8/2012). Aruandes hinnati, kas põllumajandusettevõtete moderniseerimiseks antud ELi abi oli suunatud ELi prioriteetidele ja liikmesriikide konkreetsetele vajadustele. Kontrollikoda leidis, et põllumajandusettevõtete moderniseerimise meetme potentsiaali oleks paremini kasutatud, kui vahendeid oleks täpsemini suunatud ELi prioriteetidele ja liikmesriikide konkreetsetele vajadustele ning kui valikumenetlusi oleks mõjusalt rakendatud. *Kõnealuse abiga rahastatakse põllumajandusettevõtete investeeringuid, mis võivad hõlmata lihtsaid kuluartikleid, nagu põllumajandusettevõtte tööriistad ja puidust puuviljakorvid, kuni keeruliste projektideni, nagu biogaasiseadmed. Aastateks 2007–2013 meetmele eraldatud ELi eelarve on kokku 11,1 miljardit eurot (rahastatakse EAFRD kaudu), mis moodustab ligikaudu 11% kõikidest ELi maaelu arendamisele kavandatud kulutustest.*

o **Mahepõllumajanduslike toodete tootmise, töötlemise, turustamise ja impordi kontrollisüsteemi audit** (9/2012).

Aruandes hinnati, kas mahepõllumajanduslike toodete kontrollisüsteem annab piisava kindluse selle kohta, et mahepõllumajanduse toodete tootmise, töötlemise, turustamise ja impordi põhinõuded on täidetud. Keskenduti sellele, kuidas asjaomased institutsioonid (Euroopa Komisjon ning liikmesriikide pädevad asutused, akrediteerimis- ja kontrolliasutused) on oma ülesandeid täitnud nii ELi siseselt kui impordikorra haldamisel. Kontrollikoda leidis, et liikmesriikide pädevatel asutustel on probleeme mahepõllumajanduslike toodete jälgitavuse tagamisega. Samuti esineb süsteemis puudusi, mis tuleb kõrvaldada, et anda piisav kindlus selle kohta, et süsteem toimib mõjusalt ning et tarbija usaldust ei õõnestata. *Mahepõllumajanduslikku tootmist reguleeriva ELi õigusraamistiku eesmärk on luua alus mahepõllumajandusliku tootmise säästvate arengule, tagades sealjuures aus konkurents, tarbija huvide kaitse ning siseturu efektiivne toimimine. Kasutusele on võetud kontrollisüsteem, millega kontrollitakse iga tarneahelas osalejat ja kinnitatakse temapoolset eeskirjade täitmist.*

o **Osaliselt rakendatava ühtse otsemaksete kava alusel ammlehmade, uttede ja kitsede eest makstavad otsetoetused** (11/2012).

Aruandes hinnati, kas toetused on suunatud liikmesriikide kõige asjakohasematele piirkondadele, kas toetused on mõjusad teatud toodangu säilitamisel ning seeläbi negatiivse sotsiaalse, majandusliku ja keskkonnavalase mõju vältimisel ning kas komisjoni ja liikmesriikide poolne järelevalve ja hindamine on olnud asjakohane. Kontrollikoja järelduse kohaselt ei anna ammlehmakarja eest makstav ÜPP otsetoetus paremaid tulemusi kui tootmiskohustusega sidumata toetus. *Pärast 2003. aasta ÜPP reformi ei olnud varem otsetoetustena eraldatud konkreetse põllumajandussaaduse tootmisega seotud põllumajandustoetused (nn tootmiskohustusega seotud toetus) enam toodetavate kogustega seotud, sest kasutusele võeti ühtne otsemaksete kava. Toetuse täielikule lahtisidumisele tootmisest oli teatud sektorite ja piirkondade puhul siiski ette nähtud mõned erandid, et piirata kohesele toetuste lahtisidumisele ülemineku võimalikku negatiivset mõju. Erandid hõlmavad juba eksisteerinud ammlehmade ning uttede ja kitsede toetuskavasid. Otsetoetusele eraldatud eelarveassigneeringute maht 2011. aastal oli kokku ligikaudu 1 miljard eurot.*

Kohapealne audit ELi toetust saanud põllumajandusettevõttes Hispaanias

FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIK – LOODUSVARADE KAITSE JA MAJANDAMINE

- o **ELi hügieenialaste õigusaktide rakendamine alates 2004. aastast ELiga liitunud riikide tapamajades** (14/2012). Aruandes hinnati, kas komisjon ja asjassepuutuvad liikmesriigid võtsid vajalikke meetmeid, et tagada tapamajade ELi hügieenistandarditega vastavusse viimine. See hõlmas hügieeninõuetega seotud meetmete järelevalvet, juhendamist, rakendamist ja rahastamise läbivaatamist. Kontrollikoda külastas Tšehhi Vabariigi, Ungari, Poola, Rumeenia ja Sloveenia tapamaju, mis olid ELi toetust saanud. Kontrollikoja auditiga selgus, et üldiselt olid süsteemid, mille abil tegid komisjon ja pädevad asutused järelevalvet hügieeninõuete täitmise üle, nõuetekohaselt üles ehitatud, kuid nende rakendamisel leiti mitmeid puudusi, mis näitab vajadust rangema kontrolli järele kõigil tasanditel, et riske maandada. *Alates 2004. aastast ELiga liitunud liikmesriikidel tuli tagada oma tapamajade vastavus ELi hügieeninõuetele. Et ELi nõuded olid üldjuhul tunduvalt rangemad kui senikehtinud siseriiklikud nõuded, andis EL tapamajade uuendamiseks toetust, et hõlbustada nende hügieeninõuetega vastavusse viimist. Põllumajanduse ja maaelu arendamise ühinemiseelse programmi (SAPARD) raames anti 241 tapamajale ca 117 miljonit eurot toetust. Toetamist jätkati Euroopa Põllumajanduse Arendus- ja Tagatisfondist (EAGGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondist (EAFRD).*
- o **Ühtse pindalatoetuse kava kui üleminekusüsteemi mõjususe uute liikmesriikide põllumajandustootjate toetamisel** (16/2012). Aruandes hinnati peamisi puudusi, nagu toetuse maksmine toetusesaajatele, kes ei tegele põllumajandusega või on sellega üksnes vähesel määral seotud; toetuse maksmine mahajäetud maa eest või sellise maa eest, mida ei kasutata põllumajanduslikuks tegevuseks; toetuse maksmine riigiasutustele; toetuse koondumine väikesele arvule suurtele toetusesaajatele. Kontrollikoda leidis, et osa toetusest maksti toetusesaajatele, kes ei tegele põllumajandusega või on sellega üksnes vähesel määral seotud, sealhulgas riigiasutustele, ning et toetuse jagamisel ei arvestatud konkreetse põllumajandusliku tegevuse piirkondlikke iseärasusi ega põllumajandustootjate osa avalike hüvede loomisel. Samuti saab valdav osa põllumajandustootjatest üksnes väga väikesi toetussummasid. *Ühtse pindalatoetuse kava on lihtsustatud sissetulekutoetuse kava, mis on suunatud alates 2004. aastast ELiga liitunud riikide põllumajandustootjatele. 2011. aastal tehti makseid ca 5 miljardi euro suuruses summas.*

FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIK – VABADUS, TURVALISUS JA ÕIGUS

Poliitikavaldkond loodi isikute vaba liikumise ja kodanike kõrgetasemelise kaitse tagamiseks. See hõlmab valdkondi alates ELi välispiiride haldamisest kuni õiguslase koostööni tsiviil- ja kriminaal-asjades. Selle alla kuulub ka varjupaiga- ja immigratsioonipoliitika, politseikoostöö ja kuritegevuse vastane võitlus. Perioodil 2007–2013 on kulutused valdkonnale hinnanguliselt 12,2 miljardit eurot.

2012. aastal võttis kontrollikoda selles valdkonnas vastu järgmise eriaruande:

- O Kas Euroopa Integratsioonifond ja Euroopa Pagulasfond aitavad mõjusalt kaasa kolmandate riikide kodanike integreerimisele?** (22/2012). Aruandes hinnati, kas ELi perioodi 2007-2013 üldprogrammi „Solidaarsus ja rändevoogude juhtimine“ (SOLID) osaks olevad Euroopa Integratsioonifond ja Euroopa Pagulasfond aitavad mõjusalt kaasa kolmandate riikide kodanike integreerimisele ELis; kas SOLID programmi tulemuste kindlustamiseks on loodud mõjus järelevalve ja hindamine; kas fondide ülesehitus toetab nende mõjusat rakendamist ning kas SOLID programmi raames integratsioonimeetmete elluviimiseks loodud

süsteeme hallatakse hästi. Kontrollikoda leidis, et kuigi auditeeritud projektid andsid positiivseid tulemusi, olid fondide edukuse mõõtmiseks loodud süsteemid ebapiisavad. Programmi mõjusust pärssis selle ülesehitus ning ebapiisav koordineerimine teiste ELi fondidega. *EL toetab tegevust, mis aitab kaasa kolmandate riikide kodanike integreerimisele ELi liikmesriikides ning püüab liidu välispiiride ühisest haldamisest ning ühise varjupaiga- ja sisserändepoliitika rakendamisest tulenevat finantskoormust liikmesriikide vahel õiglaselt jagada. ELi poolt programmile SOLID perioodil 2007–2013 eraldatav kogusumma on eeldatavasti ca 4 miljardit eurot.*

ELi kaasrahastatav pagulaslaager

FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIK – ELi GLOBAALNE ROLL

ELi tegevusel välissuhete alal on järgmised põhieesmärgid: laienemine, oma naabruses stabiilsuse, turvalisuse ja heaolu tagamine, aktiivne töö säästva arengu heaks rahvusvahelisel tasandil; ülemaailmse poliitilise valitsemistava edendamine ning strateegilise ja tsiviiljulgeoleku tagamine.

Nende eesmärkide täitmiseks eraldas EL ajavahemikuks 2007–2013 55,9 miljardit eurot, mis moodustab 5,7% liidu kogueelarvest. Lõviosa rahalistest vahenditest haldab komisjon otse kas oma peakorterist või delegatsioonide kaudu. Osa abist hallatakse ühiselt rahvusvaheliste organisatsioonidega.

2012. aastal võttis kontrollikoda selles valdkonnas vastu järgmised eriaruanded:

- **Euroopa Liidu arenguabi mõjususe toiduga kindlustatuse tagamiseks Sahara-taguses Aafrikas** (1/2012). Aruandes hinnati, kas ELi arenguabi Sahara-taguse Aafrika toiduga kindlustamiseks on mõjus, analüüsid, kas toiduga kindlustamiseks antav ELi arenguabi vastab riikide vajadustele ja prioriteetidele ning kas ELi sekkumine on mõjus. Audit keskendus toiduga kindlustamisele suunatud ELi otsetoetuste kolmele mõõtmele: toidu kättesaadavus, juurdepääs toidule ning toitumine. Kontrollikoda leidis, et Sahara-tagusele Aafrikale toiduga kindlustamiseks antav ELi arenguabi on enamasti mõjus ning annab olulise panuse toiduga kindlustatuse saavutamiseks. Komisjon ei võtnud aga küllaldaselt arvesse ELi toetuse potentsiaalset ulatust teistes riikides, mis samuti kroonilise toiduga kindlustamatuse all kannatavad, ning ei pööranud piisavat tähelepanu toitumisele. *Toiduga kindlustatus on Sahara-taguses Aafrikas tõsine probleem, kuna 30% elanikkonnast kannatab nälga. Ajavahemikul 2002–2010 toetas EL Sahara-taguses Aafrikas toiduga kindlustamise valdkonna sekkumisi enam kui 3,2 miljardi euroga Euroopa Arengufondi (EAF) kaudu.*
- **Arenguabiprogrammide teabesüsteem (CRIS)** (5/2012). Aruandes hinnati, kas CRIS oli üles ehitatud nii, et ta vastaks komisjoni teabevajadustele ning kas süsteemi pakutav teave oli usaldusväärne. Audit sisaldas nii süsteemi puudutava komisjoni dokumentatsiooni läbivaatamist kui ka CRISis sisalduvate andmete kontrollimist. Kontrollikoda leidis, et CRIS rahuldab enamasti mõjusalt komisjoni teabevajadused välistegevuse valdkonnas. Peale kümneaastast arendustööd on süsteemis aga endiselt puudusi. *CRIS on komisjoni loodud infosüsteem, mille eesmärk on toetada välistegevuse haldamist. Alates selle käivitamisest 2002. aastal on süsteemi funktsionaalsust pidevalt edasi arendatud. Praeguseks on CRISist saanud põhiline infosüsteem nii ELi üldeelarvest kui ka Euroopa Arengufondidest rahastatud välistegevuse haldamiseks, aruandluseks ja dokumenteerimiseks.*

○ **Euroopa Liidu abi Küprose türgi kogukonnale** (6/2012).

Aruandes hinnati, kas komisjon oli koostanud toetuskava, mis vastab programmi eesmärkidele, kas ta on kasutusele võtnud asjakohase rakenduskorra ja kas projektidega saavutatakse seatud eesmärgid. Auditiga ei otsitud vastust küsimusele, kas kava aitab saavutada programmi poliitilist eesmärki, st hõlbustada Küprose taasühendamist. Kontrollikoda leidis, et toetuskava kajastab nõuetekohaselt Küprose türgi kogukonnale antava rahalise toetuse programmi eesmärgi ning et hoolimata märkimisväärtest piirangutest oli rakenduskord üldjuhul asjakohane. Mõningaid tulemusi on juba saavutatud, kuid nende jätkusuutlikkus on tihti kaheldav ja kava suurimat projekti ei olnud võimalik ellu viia. *Aastail 2006–2011 eraldas EL Küprose türgi kogukonnale 292,3 miljonit eurot, millest kontrollikoda auditeeris lepingutest moodustatud valimi põhjal umbes üht kolmandikku.*

○ **Euroopa Liidu arenguabi Sahara-taguse Aafrika joogiveega varustamisele ja sanitaarvaldkonnale** (13/2012).

Aruandes hinnati, kas komisjon on hallanud Sahara-taguses Aafrikas joogivee ja sanitaartingimuste valdkonnas osutatud arenguabi nii, et selle tulemused on mõjusad ja püsivad. Kontrollikoda leidis, et ELi abi oli parandanud joogivee kättesaadavust ja elementaarseid sanitaartingimusi. Abisaajate vajadustele vastas aga vähem kui pool uuritud projektidest ning nendest saadav kasu ei ole püsiv, kui ei suudeta tagada tariifidest sõltumatut rahastamist. *Joogiveega varustamise ja sanitaartingimuste parandamine on kesksed*

elemendid aastatuhande arengueesmärkide saavutamisel. Puhas joogivesi ja elementaarsed sanitaartingimused aitavad suurendada majanduskasvu ja vähendada vaesust. Perioodil 2001–2010 oli Sahara-taguses Aafrikas vee ja sanitaarvaldkonnas tehtud ELi kulutuste mahuks ligi 1 miljard eurot. Kuna aga vee ja sanitaarvaldkonda rahastatakse ka teiste abivaldkondade eelarvest, on komisjoni tegelik abisumma eeltoodud summast suurem.

Veekraanid Jigawas (Nigeeria)

FINANTSRAAMISTIKU RUBRIIK – ELI GLOBAALNE ROLL

- **Euroopa Arengufondi panus jätkusuutliku teedesüsteemi arendamisse Sahara-taguses Aafrikas** (17/2012). Aruandes hinnati, kas EAFi toetus on mõjusalt kaasa aidanud Sahara-taguse Aafrika teedevõrgu jätkusuutlikkusele, kas EAFi toetatav maanteede infrastruktuur on jätkusuutlik ja kas komisjon edendas mõjusalt maanteede infrastruktuuri jätkusuutlikkust. Audit keskendus maanteetranspordi infrastruktuuri tehnilisele, majanduslikule ja institutsioonilisele jätkusuutlikkusele ning selle käigus vaadati läbi 48 programmi, mida oli alates 1995. aastast rahastatud 8., 9. ja 10. EAFi raames kuues partnerriigis. Kontrollikoda leidis, et komisjoni toetus on Sahara-taguse Aafrika jätkusuutliku teedevõrgu edendamisel osaliselt mõjus. Kontrollikoja külastatud partnerriikide tegevus teede infrastruktuuri jätkusuutlikkuse tagamiseks ei ole piisav ning teed on erineval määral enneaegselt kahjustatud. *Maanteed ja muu*

transpordiinfrastruktuur on äärmiselt olulised piirkondliku integratsiooni, majanduskasvu, sotsiaalse arengu, mõjusa avaliku halduse ning turvalisuse seisukohast. Sahara-taguses Aafrikas toimub reisijate ja kaupade vedu peamiselt mööda maanteed: nii transporditakse üle 80% kaupadest ja teenustest ning transpordivajadused kasvavad üha. EL tegi selles piirkonnas ajavahemikul 1995–2011 EAFi raames kulutusi ligikaudu 7,4 miljardi euro eest.

- **Euroopa Liidu poolt Kosovole õigusriigi valdkonnas antud abi** (18/2012) (Vt „Lähemalt ühest tulemusauditist”).

Tee kontrollimine Tansaalias

LÄHEMALT ÜHEST TULEMUSAUDITIST

Euroopa Liidu poolt Kosovole õigusriigi valdkonnas antud abi

*Kosovo politsei ja EULEX Kosovo piiril patrullimas
© EULEX, 2011, Enisa Kasemi foto*

ELi poolt Kosovole õigusriigi valdkonnas antud abi auditeerimisel jälgis kontrollikoda esmakordselt üht ühise julgeoleku- ja kaitsepoliitika (ÜJKP) missiooni. Kosovo on suurim ELi finantsabi saaja elaniku kohta maailmas ning seal viiakse läbi Euroopa Liidu seni suurimat kriisiohjamise tsiviilmissiooni (Euroopa Liidu õigusriigimissioon EULEX).

Kontrollikoja eriaruandes nr 18/2012 otsiti vastust küsimusele, kas ELi poolt Kosovole õigusriigi valdkonnas antud abi on olnud mõjus. Keskenduti neljale valdkonnale: politsei, kohtusüsteem, toll ja korruptsioonivastane võitlus. Kontrollikoda uuris ka rahastajevahelist koostööd ja EULEXi juhtimist.

Niivõrd keeruka valdkonna auditeerimine oli raske ülesanne. Kosovot külastati neljal korral. Küsitleti EULEXi ja Euroopa Komisjoni ametnikke, samuti kohalikke ametiisikuid, rahvusvaheliste rahastajate

ja kodanikuühiskonna organisatsioonide esindajaid. Auditirühm vaatas läbi ühinemiseelse abi rahastamisvahendi ja stabiliseerimisvahendi projektid, samuti EULEXi poolt läbiviidud järelevalve-, juhendamise- ja nõustamistoimingud. Brüsselis peeti kohtumisi komisjoni, Euroopa välisteenistuse, nõukogu sekretariaadi ja NATOga. Samuti abistas kontrollikoda ekspertide rühm.

Kontrollikoda leidis, et ELi abi ei ole olnud piisavalt mõjus. Ehkki EL on aidanud kaasa suutlikkuse suurendamisele, eriti tolli valdkonnas, on politseile ja kohtusüsteemile antud abi vaid vähest mõju avaldanud. Organiseeritud kuritegevuse ja korruptsiooni tase püsib Kosovos jätkuvalt kõrge. Kohtute tegevust pärsib endiselt poliitiline sekkumine, ebatõhusus ning ebapiisav läbipaistvus ja otsuste jõustamine. Tõsisteks puudusteks on Kosovo piiratud suutlikkus kaitsta peamisi tunnustajaid ning probleemid tunnustajate välisriiki toimetamisel. Õigusriigi kehtestamisel Kosovo põhjaosas pole olnud pea mingeid edusamme. „Kosovo ametivõimud ei tähtsusta õigusriiki piisavalt“, ütles aruande eest vastutav kontrollikoja liige Gijs de Vries, „ja ELi toetus peaks olema mõjusam“.

„Mitte kusagil mujal ei anna nii suurel arvul rahvusvahelisi rahastajaid nii väiksel territooriumil suutlikkuse suurendamise alast abi kui Kosovos,“ ütles auditimeeskonna juht Francisco de Miguel Rodriguez. Kokkuvõttes leiab kontrollikoda, et ELi koostööstusmehhanisme tuleb parandada ning see puudutab ka rahvusvahelise kogukonnaga koostööstamist.

Erinevalt teistest Lääne-Balkani riikidest on Kosovo puhul võimaliku ELiga liitumise kasutamine stiimulina probleemiline, kuna ELil puudub ühine seisukoht Kosovo iseseisvuse kohta.

Teabevahetuse mõttes jõuti auditiga uuele tasemele. Aruanne oli kõige enam tsiteeritud kontrollikoja eriaruanne 2012. aastal – sellest avaldati elektroonilises ja trükimeedias üle 130 artikli. Lisaks pani kontrollikoda oma veebilehele üles aruannet tutvustava video. See kontrollikoja jaoks esmakordne algatus kajastab kontrollikoja püüdlust tutvustada oma aruandeid laiemale avalikkusele.

Euroopa Komisjon ja Euroopa välisteenistus on kontrollikoja järeldused ning soovitused heaks kiitnud. Aruannet esitleti Euroopa Parlamendi ja nõukogu töörühmadele. Ühendkuningriigi parlamendi ülemkoda on võtnud aruande lähema uurimise alla, mis näitab aruande leidude olulisust.

ELI INSTITUTSIOONID, ASUTUSED JA MUUD ORGANID

ELi institutsioonide, asutuste ja muude organite halduskulud hõlmavad personalikulusid (palgad ja pensionid) ning hoonete, seadmete, energia, side- ja infotehnoloogiaga seotud kulusid. Ajavahemikul 2007–2013 eraldatakse ELi eelarvest halduskuludeks 55,9 miljardit eurot, mis moodustab 5,7% ELi kogueelarvest.

2012. aastal võttis kontrollikoda selles valdkonnas vastu järgmised eriaruanded:

o Euroopa Komisjoni personali arendamise mõjus

(10/2012). Aruandes hinnati, kas komisjon lähtus töötajate arendamisel organisatsiooni vajadustest, pakkus töötajatele arenguvõimalusi, tagas keskkonna, mis motiveeris töötajaid oma oskusi arendama ja neid töökohal rakendama ning hindas töötajate arendamiseks võetud meetmete mõjusust. Kontrollikoda leidis, et Euroopa Komisjoni personaliarendusmeetmed peavad paremini vastama organisatsiooni eesmärkidele. 2010. aastal eraldas komisjon väljastpoolt komisjoni palgatud koolitajate ja õppematerjalide kulude katteks 26,6 miljonit eurot. Lisaks hõlmasid 2010. aasta koolitus- ja arendustegevuse investeeringud 230 000 koolitusel osalemise päeva ning 310 töötaja täistööaja ekvivalenti seoses koolituskursuste haldamise ja läbiviimisega ning töötajate tööalase arenguga.

o Kas komisjon ja Eurostat on parandanud usaldusväärse ja usutava Euroopa statistika koostamise protsessi?

(12/2012). Aruandes hinnati, kas komisjon ja Eurostat on parandanud usaldusväärse ja usutava Euroopa statistika koostamise protsessi. See sõltub sellest, kuidas järgitakse Euroopa statistika tegevusjuhiseid, mis sisaldavad statistika väljatöötamise, koostamise ja levitamise standardeid, ning sellest, kuidas rakendatakse Euroopa statistikaprogrammi. Auditis ei hinnatud konkreetsete statistiliste andmete usaldusväärsust. Kontrollikoda leidis,

et komisjon ja Eurostat ei olnud veel saavutanud Euroopa statistika tegevusjuhiste täielikku rakendamist ning Eurostat ei olnud kavandanud 2008.–2012. aasta Euroopa statistikaprogrammi kui mõjusat kavandamist, järelevalvet ja aruandluse töövahendit. *Usaldusväärne ja usutav statistika on ülimalt oluline Euroopa Liidule usaldatud ülesannete täitmisel. Peaaegu kõikides valdkondades vajatakse statistikat aluslepingutega sätestatud poliitikasuundade sõnastamiseks, rakendamiseks ja hindamiseks ning ELi rahaliste vahendite kogumiseks ja eraldamiseks. Üha rohkem Euroopa poliitikasuundi põhineb otseselt statistikal ning statistilisi näitajaid kasutatakse üha enam poliitiliste otsuste või sanktsioonide kehtestamisel.*

o Huvide konfliktide haldamine valitud Euroopa Liidu ametites

(15/2012). Aruandes hinnati, kas valitud ametid haldasid huvide konflikti juhtumeid asjakohaselt, kas huvide konflikti haldamiseks olid kehtestatud asjakohased eeskirjad ja menetlused, ning kas valitud ametid rakendasid oma huvide konflikti haldamise eeskirju ja menetlusi asjakohaselt. Auditis käigus hinnati huvide konflikti haldamise eeskirju ja menetlusi neljas valitud ametis, mille otsused mõjutavad otseselt tarbijate ohutust ja tervist. Kontrollikoda leidis, et valitud ELi ametid ei hallanud huvide konflikti juhtumeid asjakohaselt.

VARASEMATE SOOVITUSTE PÕHJAL VÕETUD MEETMETE KONTROLLIMINE

2012. aastal võttis kontrollikoda kasutusele uue aruandeliigi: eriaruande, milles käsitletakse varasemates eriaruannetes esitatud soovitude elluviimist.

- **2011. aasta aruanne Euroopa Kontrollikoja eriaruannete põhjal võetud järelmeetmete kohta** (19/2012). Aruandes hinnati, mil määral on komisjon rakendanud perioodil 2003–2009 koostatud seitsmes kontrollikoja eriaruandes esitatud soovitusi. Eriaruanded, mille soovitude elluviimist kontrolliti, käsitlesid järgmist kolme eelarvevaldkonda: põllumajandus, energeetika ja välistegevus. Kontrollikoda hindas komisjoni poolt kontrollikoja soovitude põhjal võetud parandusmeetmeid. Kontrollikoja

audit näitas, et tema soovitusi on arvesse võetud – komisjon on läbivaadatud soovitudest 29% täielikult ellu viinud, 49% on ellu viidud suuremas osas, 20% osaliselt ja 2% ei ole ellu viidud. *Rahvusvaheliste auditeerimisstandardite kohaselt on auditiaruannete puhul tehtav järelkontroll tulemusauditi kavandamis-, elluviimis- ja järelkontrollitsükli viimane etapp. Rohkem teavet kontrollikoja soovitude põhjal võetud meetmete kohta on toodud 39. leheküljel.*

2012. AASTAL AVALDATUD

ARVAMUSED JA SEISUKOHAD

Kontrollikoda aitab **ELi finantsjuhtimist** edendada ka arvamuste avaldamisega finantsmõju omavate uute või muudetud õigusaktide ettepanekute kohta. Taotluse arvamuse esitamiseks teevad teised ELi institutsioonid. Seadusandjad – Euroopa Parlament ja nõukogu – kasutavad neid oma töös. Kontrollikoda võib ka omal algatusel esitada seisukohti teistel teemadel.

2012. aastal võttis kontrollikoda vastu üheksa arvamust mitmes olulises valdkonnas, kajastades järgmise mitmeaastase finantsraamistiku ja kaasnevate valdkondlike määruste ettevalmistamist:

- alates 2014. aastast käivituva **ühise põllumajanduspoliitika** reformiga seotud komisjoni seadusandlikud ettepanekud (1/2012) (rohkem teavet on toodud „Selgituses”),
- Euroopa Liidu **omavahendite** süsteemi rakendusmeetmed; meetodid ja menetlused, millega tehakse kättesaadavaks traditsioonilised ja kogurahvatulul põhinevad omavahendid; sularahavajaduste rahuldamiseks vajalikud meetmed; meetodid ja menetlus, millega tehakse kättesaadavaks käibemaksupõhised ja finantstehingute maksul põhinevad vahendid (2/2012),
- programm **Herakles III**, millega edendatakse meetmeid Euroopa Liidu finantshuvide kaitse valdkonnas (3/2012),
- liidu rahandust käsitlev **komisjoni hindamisaruanne**, mis on koostatud tulemuste põhjal ja esitatud vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklile 318 (4/2012),
- Euroopa Liidu ametnike **personalieeskirjade** ja Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste muudatused (5/2012),
- **Horisont 2020** – teadusuuringute ja innovatsiooni raamprogrammis (2014–2020) osalemise ning tulemuste levitamise eeskirjad (6/2012),
- Horvaatia Euroopa Liiduga ühinemisest tulenevad **ajutised erimeetmed** Euroopa Liidu ametnike ja ajutiste teenistujate töölevõtmiseks (7/2012),
- liidu finantshuve kahjustava **pettuse vastane võitlus** kriminaalõiguse abil (8/2012),
- ühissätete kehtestamine **ühisesse strateegilisse raamistikku** kuuluvate fondide – Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi, Ühtekuuluvusfondi, Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfondi ja Euroopa Merendus- ja Kalandusfondi – kohta, ning üldsätete ettenägemine Euroopa Regionaalarengu Fondi, Euroopa Sotsiaalfondi ja Ühtekuuluvusfondi kohta (9/2012).

Arvamused avaldatakse täies mahus kõigis ELi ametlikes keeltes kontrollikoja veebilehel <http://eca.europa.eu>.

ARVAMUS NR 1/2012

ALATES 2014. AASTAST KÄIVITUVA ÜHISE PÕLLUMAJANDUSPOLIITIKA REFORMIGA SEOTUD KOMISJONI SEADUSANDLIKE ETTEPANEKUTE KOHTA

Ühist põllumajanduspoliitikat plaanitakse 2013. aastal reformida. 2011. aasta oktoobris avaldas komisjon ettepaneku kehtestada perioodi 2014–2020 ÜPP õigusraamistiku peamised elemendid. Uue õigusraamistikuga soovitakse säilitada nii ÜPP praegune kahesambaline struktuur kui kaks olemasolevat ELi põllumajanduse rahastamisvahendit, milleks on Euroopa Põllumajanduse Tagatisfond (EAGF) ja Euroopa Maaelu Arengu Põllumajandusfond (EAFRD).

Kontrollikoda tunnustab komisjoni jõupingutusi ÜPP lihtsustamiseks, nagu praeguse ühtse otsemaksete kava erinevate rakendusmodelite tühistamine ja lihtsustatud kava kasutuselevõtt väikeste põllumajandustootjate puhul. Komisjoni ettepanekutes on käsitletud mitmeid parlamendi, nõukogu ning ka kontrollikoja esitatud tähelepanekuid. Seadusandlikud ettepanekud keskenduvad aga ennekõike kuludele ja nende kontrollile. Seega seatakse neis hoolimata väljendatud kavatsusest esiplaanile eeskirjadele vastavus, mitte tulemuslikkus.

Kontrollikoda tunnustab komisjoni eesmärki suunata ÜPP toetuste maksmine „aktiivsetele põllumajandustootjatele”, ning komisjoni poolt toetusesaajate vahel otsetoetuste jaotumise tasakaalustamiseks tehtud jõupingutusi. Kontrollikoda siiski kahtleb, kas kavandatud meetmeid on võimalik mõjusalt rakendada nii, et korraldusasutustele ja põllumajandustootjatele sellest ülemäära halduskoormust ei tekiks. Kontrollikoda on arvamisel, et lahendus võib peituda määruses sätestatud üldpõhimõtete ning komisjoni poolt selle rakendamisega seoses tehtava süstemaatilise järelevalve ja suunamise ühitamises. Kontrollikoda märgib, et toetuste piiramise (teatud toetusmäärasid ületavate toetuste vähendamine) mõju toetuste ümberjaotamisele on vähene.

Arvamus on avaldanud **olulist mõju** arutelule ÜPP tuleviku üle. Ajakirjanduses on sel teemal avaldatud üle 2000 artikli. Paljud valitsusvälised organisatsioonid, põllumajandusmessid ja muud tööstusfoorumid on kutsunud kontrollikoda kõnealust arvamust oma üritustel tutvustama ning Euroopa Parlament on kutsunud kontrollikoja esindajaid teemaga seotud töörühmades osalema. Euroopa Parlamendi liikmed on kaasanud valdava enamuse soovistest ka oma ettepanekutesse, mis käsitlevad õigusaktide muudatusi. Õigusaktide paketi üle hääletatakse pärast mitmeaastase finantsraamistiku vastuvõtmist.

KOOSTÖÖ TEISTE KÕRGEIMATE KONTROLLIASUTUSTEGA

Kontrollikoda teeb teiste kõrgeimate kontrolliasutustega koostööd peamiselt järgmiste koostöövõrgustike ja organisatsioonide kaudu:

- o **ELi liikmesriikide kõrgeimate kontrolliasutuste** kontaktkomitee;
- o **ELi kandidaatriikide ja potentsiaalsete kandidaatriikide kõrgeimate kontrolliasutuste** võrgustik;
- o avaliku sektori kontrolliasutuste **rahvusvahelised organisatsioonid**, eelkõige Kõrgeimate Kontrolliasutuste Rahvusvaheline Organisatsioon (INTOSAI) ja selle Euroopa piirkondlik rühm (EUROSAI).

*ELi kontaktametnike kohtumine
2012. aasta aprillis Roomas*

*INTOSAI suutlikkuse suurendamise allkomisjoni kohtumine
2012. aasta septembris Luxembourgis*

ELI LIIKMESRIIKIDE KÕRGEIMATE KONTROLLIASUTUSTE KONTAKTKOMITEE

ELi leping näeb ette, et kontrollikoda ja liikmesriikide auditeerimisasutused teevad usalduslikult koostööd, säilitades samal ajal oma sõltumatuse. Kontrollikoda teeb ELi liikmesriikide kõrgeimate kontrolliasutustega aktiivselt koostööd kontaktkomitee raames. Kontaktkomiteesse kuuluvad ELi liikmesriikide kõrgeimate kontrolliasutuste juhid ja kontrollikoja president ning see tuleb kokku igal aastal. Kontaktkomitee edendab tööalaste teadmiste ja kogemuste vahetamist ELi rahaliste vahendite auditeerimisel ja muudel ELiga seonduvatel teemadel. Igapäevast kontakti hoitakse iga asutuse poolt määratud kontaktametnike kaudu. Ühiste seisukohtade ja tavade väljatöötamiseks on loodud tööühikud, võrgustikud ja töökonnad.

2012. aastal toetas kontrollikoda kontaktkomitee tegevessistujat, Portugali kõrgeimat kontrolliasutust, 18.–19. oktoobril Estorilis (Portugal) toimunud 2012. aasta kohtumise ettevalmistamisel ja korraldamisel. Kohtumine keskendus kahele põhiteemale: kõrgeimate kontrolliasutuste ülesanded seoses ELi järgmise finantsraamistiku perioodi (2014–2020) ettevalmistamisega ning finantskriisi ohjamise viimased arengusuunad, sealhulgas kõrgeimate kontrolliasutuste kogemused selleteemaliste auditite alal.

Kohtumisel tegi kontaktkomitee otsuse luua töökond kõrgeimate kontrolliasutuste ülesannete ja rolli ülevaatamiseks seoses ELi viimaste arengusuundadega uue majandus-, maksu- ja finantsstruktuuri loomisel ning arvestades arengu võimalikku mõju kõrgeimatele kontrolliasutustele. Ka kontrollikoda kuulub kõnealusesse töökonda, mis peab kontaktkomiteele oma tegevusest 2013. aastal aru andma.

Lisaks pakkus kontrollikoda 2012. aastal kontaktkomiteele jätkuvalt haldustuge ning osales aktiivselt kontaktkomitee mitmesugustes töörühmades ja võrgustikes.

2012. aastal osales kontrollikoda ka euroala riikide kõrgeimate kontrolliasutuste algatuses tagada Euroopa stabiilsusmehhanismi asjakohane avaliku sektori välisaudit. Ühiseisukoht põhikirja ettepaneku kohta vastavalt mehhanismi asutamislepingu artiklile 30 edastati Euroopa Liidu Nõukogu peasekretärile 2012. aasta aprillis. Auditikomisjoni puudutava põhikirja lõplik tekst on ühiseisukohaga üldjoontes vastavuses.

ELI KANDIDAATRIIKIDE JA POTENTSIAALSETE KANDIDAATRIIKIDE KÕRGEIMATE KONTROLLIASUTUSTE VÕRGUSTIK

Kontrollikoda teeb koostööd ELi kandidaat-riikide ja potentsiaalsete kandidaat-riikide kõrgeimate kontrolliasutustega. Üks tähtsamaid koostööplatvorme on ELi kandidaat-riikide ja potentsiaalsete kandidaat-riikide kõrgeimate kontrolliasutuste võrgustik¹, mille organisatsiooniline ülesehitus on sarnane kontaktkomitee omale. See hõlmab kõrgeimate kontrolliasutuste juhtide ja kontaktametnike regulaarseid kohtumisi, samuti töörühmi, seminare, töötube ja paralleelauditeid. Põhieesmärk on edendada rahvusvahelistele standarditele ning ELi heale tavale vastavaid auditimeetodeid ja -tehnikaid.

2012. aastal aitas kontrollikoda ellu viia töökava, mis sisaldub võrgustiku presidentide 2011. aasta märtsi kohtumisel vastu võetud Istanbuli kokkuleppes. Kontrollikoja president osales Türgi kõrgeima kontrolliasutuse asutamise 150. aastapäeva tähistamisel ning tegi ametliku visiidi Horvaatia kõrgeimasse kontrolliasutusse.

MUU KOOSTÖÖ

2012. aastal võttis kontrollikoda **jätakuvalt aktiivselt osa** INTOSAI ja EUROSAI tegevusest ning panustas nende töösse.

Pärast INTOSAI täisliikmeks saamist 2004. aastal on kontrollikoda aktiivselt osalenud auditialaste kutsestandardite allkomisjonide töös. Ka 2012. aastal oli kontrollikoda aktiivselt tegev INTOSAI eesmärgiga 1 (kutsestandardid) seotud töös, osaledes

- liikmena finants-, vastavus- ja tulemusauditi allkomisjonides;
- auditi kvaliteedikontrolli projektis ja ühtlustamise projektis.

Seoses INTOSAI eesmärgiga 2 (suutlikkuse suurendamine)

- andis kontrollikoda panuse omaalgatuslike eksperdi hinnangute abil heade tavade levitamise ja kvaliteedi tagamise allkomisjoni töösse ning juhatas selle viiendat koosolekut;
- jälgis, kuidas töötab allkomisjon, mille ülesanne on edendada suutlikkuse suurendamise meetmete võtmist INTOSAI liikmete poolt.

Seoses INTOSAI eesmärgiga 3 (teadmiste jagamine) on kontrollikoda alates 2008. aastast juhtinud INTOSAI töörühma, mis tegeleb katastroofide puhul antava abi aruandlus- ja auditeerimisküsimustega. Töörühma tegevus 2012. aastal:

- viidi lõpule ja esitati avalikuks tutvumiseks viis kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvahelist standardit (ISSAI), mis sisalduvad katastroofide puhul antava abi auditijuhiste uues 5500–5599 seerias;
- valmistati ette INTOSAI hea valitsemistava juhise (INTOSAI GOV) kavand katastroofide puhul antava abi ja humanitaarabi ühtse finantsaruandlusraamistiku kohta, mis on plaanis avalikkusele tutvumiseks esitada 2013. aasta algul.

¹ 2013. aasta veebruari seisuga kuulub võrgustikku üks ühinev riik (Horvaatia), viis kandidaat-riiki (endine Jugoslaavia Makedoonia Vabariik, Island, Montenegro, Serbia ja Türgi) ning kaks potentsiaalset kandidaat-riiki (Albaania ning Bosnia ja Hertsegoviina).

Kõik viis ISSAId ja INTOSAI GOV esitatakse vastuvõtmiseks järgmisel INTOSAI kongressil 2013. aastal.

Lisaks sellele tegeles kontrollikoda 2012. aastal veel järgnevaga:

- juhatas INTOSAI teadmiste jagamise komisjoni juhtkomitee (mille eesistujaks on India kõrgeim kontrolliasutus) neljandat koosolekut;
- andis jätkuvalt oma panuse INTOSAI keskkonnaauditi alase töörühma töösse;
- osales INTOSAI valitsemissektori võla töörühma ja ülemaailmsest finantskriisist tulenevate kõrgeimate kontrolliasutuste ülesannete töökonna ühiskoosolekul.

Kontrollikoda jätkas osalemist IntoSAINT projektis, mis on Madalmaade kõrgeima kontrolliasutuse poolt INTOSAI egiidi all juhitud enesehindamise vahend. 2012. aastal juhatasid kontrollikoja esindajad Norra kõrgeimas kontrolliasutuses toimunud ühenädalast õpituba erialast usaldusvärsust puudutava enesehindamise teemal.

Kontrollikoda osales 2012. aastal XXXIX EUROSAI juhatuse koosolekul, olles 2011. aastal selle liikmeks nimetatud, ning jätkas aktiivset osalemist EUROSAI töörühmades ja töökondades. Kontrollikoda:

- osales EUROSAI keskkonnaauditi töörühma 10. aastakoosolekul ning kliimamuutustega kohanemise koostööauditis, mida kontrollikoda esitles töörühma nimel ÜRO kliimamuutuste raamkonventsiooni osaliste konverentsi 2012. aasta kohtumisel;
- osales EUROSAI auditi ja eetika töökonna esimesel koosolekul ning andis oma panuse töökonna tegevusse.

INTOSAI piirkondlike töörühmade ühiskonverentside raames osales kontrollikoda aktiivselt EUROSAI ning Ladina-Ameerika ja Kariibi mere riikide kõrgeimate kontrolliasutuste organisatsiooni VII konverentsil, kus keskenduti kõrgeimate kontrolliasutuste rollile hea valitsemistava edendamisel avalikus sektoris.

*INTOSAI teadmiste jagamise komisjoni juhtkomitee neljas koosolek
2012. aasta septembris Luxembourgis*

VAADATES TULEVIKKU: STRATEEGIA AASTATEKS 2013–2017

2012. aastal võttis kontrollikoda vastu ja avaldas oma strateegia aastateks 2013–2017. Kontrollikoja eesmärk perioodiks 2013–2017 on suurendada oma panust ELi avaliku sektori aruandekohustuse parandamisel. Selle eesmärgi täitmise peamised prioriteedid on:

- koondada kontrollikoja väljundid ELi aruandekohustuse parandamisele;
- teha koostööd teistega, et suurendada kontrollikoja panust ELi aruandekohustuse parandamisel;
- jätkata kontrollikoja kui professionaalse auditiinstitutsiooni arendamist;
- kasutada kontrollikoja teadmisi, oskusi ja kogemusi parimal võimalikul viisil;
- näidata kontrollikoja tulemuslikkust ja aruandekohustuse täitmist.

Kontrollikoda kasutab oma ainulaadset pädevust ja vaatenurka ning avaliku sektori auditi valdkonnas tegutsemise 35 aasta jooksul kogutud teadmisi, kogemusi ja partnerlusi selleks, et:

- aidata kaasa ELi valitsemise, poliitika ja finantsjuhtimise edasisele arendamisele;
- aidata teistel ELi aruandekohustuse täitmises osalejatel kindlaks teha ELi aruandekohustuse täitmist ohustavad riskid ning lihtsustada nende jaoks audititulemuste kasutamist;

- suurendada oma professionaalsust uutesse auditeerimisstandarditesse ja headesse tavadesse panustamise ning nende rakendamise kaudu;
- veelgi optimeerida oma aruannete ja arvamuste koostamise protsessi;
- parandada kontrollikoja tulemuslikkuse ja aruandekohustuse raamistikku kooskõlas tema kui ELi institutsiooni ja kõrgeima kontrolliasutuse rollist tulenevate kohustustega;
- rakendada konservatiivse eelarve poliitikat kooskõlas mitmeaastase finantsraamistikuga 2014–2020, sealhulgas viia strateegiaga hõlmatud perioodi kestel läbi mistahes vajalikud meetmed personali vähendamiseks.

Ajavahemikul 2013–2017 keskendub kontrollikoda oma aruannetes, arvamustes ja tähelepanekutes järgmistele vajadustele:

- avaliku sektori aruandekohustuse ja auditeerimiskorra tõhustamine;
- finantsjuhtimise ning ELi eelarve täitmise ja mõju alase aruandluse parandamine;
- ELi tegevuspõhimõtete ja kuluprogrammide kavandamise parandamine.

MUUDATUSED KONTROLLIKOJA KOLLEGIUMIS

Aluslepingu kohaselt kestab kontrollikoja liikmete ametiaeg kuus aastat ja seda on võimalik pikendada.

2012. aastal asus kontrollikotta tööle viis uut liiget: Henrik Otbo (Taani), Pietro Russo (Itaalia), Ville Itälä (Soome), Kevin Cardiff (Iirimaa) ja Baudilio Tomé Muguruza (Hispaania).

KONTROLLIKOJA LIIKMETE UUENDATUD TEGEVUSJUHEND

2012. aasta veebruaris võttis kontrollikoda vastu kontrollikoja liikmete uue tegevusjuhendi, mis kajastab eelmise juhendi vastuvõtmisest möödunud kaheksa aasta jooksul toimunud muutusi.

Lisaks avaldab kontrollikoda nüüdsest oma veebilehel kontrollikoja liikmete huvide deklaratsioonid, mis on oluline samm läbipaistvuse suurendamiseks.

KONTROLLIKOJA TULEMUSLIKKUSE MÕÕTMINE

PERIOODI 2009–2012 STRATEEGIA LÕPULEVIIMINE

2008. aastal avaldas Euroopa Kontrollikoda oma esimese strateegia. Strateegia hõlmas aastaid 2009–2012 ning oli suunatud kontrollikoja auditite mõju maksimeerimisele ja tõhususe suurendamisele ressursside parima kasutamise kaudu. Üldiselt oli kontrollikoda aastate 2009–2012 strateegia elluviimisel edukas. Suur osa kontrollikoja soovitustest on vastu võetud. Komisjoni teatel on ligi pool 2011. aastal esitatud soovitustest ellu viidud. Kontrollikoja peamised institutsioonilised sidusrühmad on selle aasta- ja eriaruannetega rahul ning välisekspertide hinnangul on nende kvaliteet hea, olles võrreldes varasemaga paranenud. Samuti on auditikodade personal üle 60 töötaja võrra suurenenud (2008. aastal oli töötajaid 501, 2011. aastal 564) ning tänu haldus- ja tõlkeosakondade töö tulemuslikkuse parandamisele vähendati nende osakondade koosseisu 40 töötaja võrra.

Kontrollikoda kehtestas perioodi 2009–2012 peamiste tulemusnäitajate kogumi, et

- teavitada **juhtkonda** eesmärkide saavutamisel tehtud edusammudest;
- toetada **otsustusprotsessi**;
- anda oma **sidusrühmadele** teavet tulemuslikkuse kohta.

Peamiste tulemusnäitajate eesmärk on mõõta nii kontrollikoja töö **kvaliteedi ja mõju** põhi-elemente (pöörates erilist tähelepanu peamiste sidusrühmade seisukohtadele) kui ka tema ressursside kasutamise **tõhusust ja mõjusust**. Et 2012. aasta on strateegiaperioodi 2009–2012 viimane aasta, esitatakse peamiste tulemusnäitajate tulemused võimalusel kõigi nelja aasta kohta.

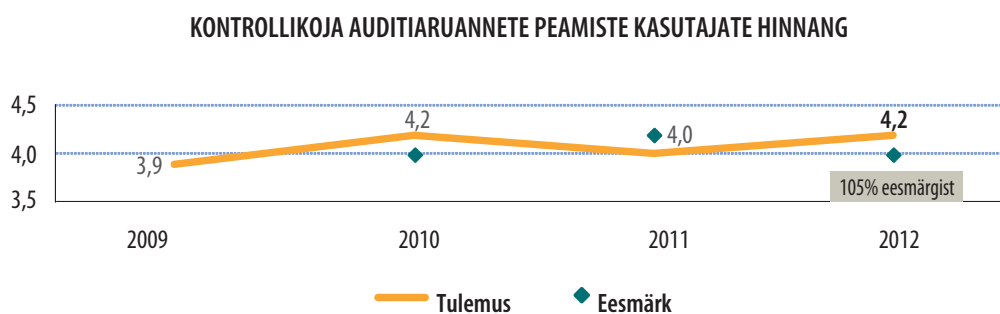
Kontrollikoda uuendab **strateegiaperioodile 2013–2017** rakendatavaid peamisi tulemusnäitajaid, et kajastada oma uusi või muudetud prioriteete ning näidata kontrollikoja kui professionaalse auditiinstitutsiooni tulemuslikkust ja aruandekohustuse täitmist.

KONTROLLIKOJA TÖÖ KVALITEET JA MÕJU

Kontrollikoda tugineb oma aruannete kvaliteedi ja mõju hindamisel sidusrühmade hinnangutele, eksperdihinnangutele ja ELi finantsjuhtimise parandamiseks tehtud soovitude põhjal võetud meetmete kontrollimisele.

SIDUSRÜHMADE HINNANGUD

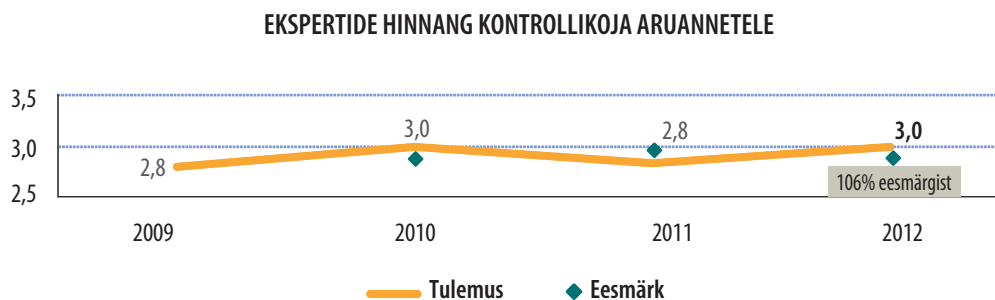
Kontrollikoda palus oma aruannete **peamistel kasutajatel** (Euroopa Parlamendi eelarvekontrollikomisjon ja nõukogu eelarvekomisjon) küsimustikus hinnata 2011. aasta aastaaruande ning 2012. aastal avaldatud eriaruannete kvaliteeti ja mõju. Vastata sai viie punkti skaalal (1 – väga nõrk, 2 – nõrk, 3 – piisav, 4 – hea, 5 – väga hea).

Tulemus oli kogu perioodi jooksul stabiilne, kõikudes viie punkti skaalal 3,9 ja 4,2 punkti vahel. Tulemused näitavad, et kontrollikoja aruannete peamiste kasutajate keskmine hinnang kontrollikoja aruannete kvaliteedile ja mõjule on hea. 2012. aastal ületas kontrollikoda eesmärgiks võetud näitajat viie protsendipunktiga.

EKSPERDIHINNANGUD

Igal aastal hindavad **sõltumatud välishindajad** kontrollikoja aruannetest moodustatud valimi sisu ja esitusviisi. 2012. aastal vaatasid hindajad läbi kaheksa eriaruannet ja 2011. aasta aastaaruande. Nad hindasid aruannete eri aspektide kvaliteeti skaalal ühest („oluliste puudustega”) neljani („väga kvaliteetne”).

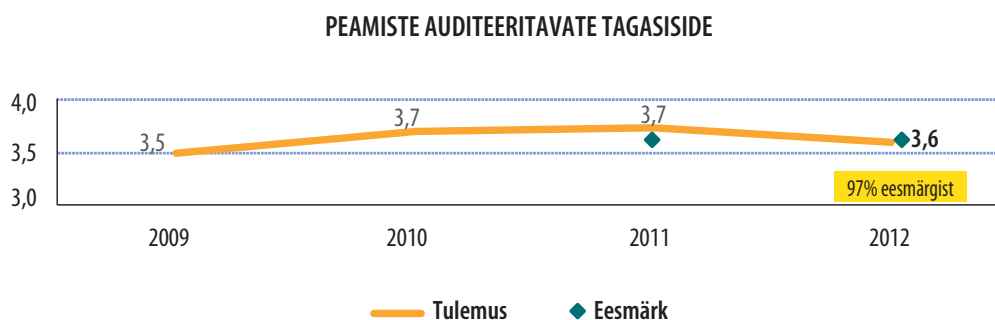

Aastate 2009–2012 tulemused kõikusid nelja punkti skaalal vahemikus 2,8–3 punkti. Tulemus näitab, et välishindajad peavad kontrollikoja aruannete kvaliteeti piisavaks. 2012. aastal ületas kontrollikoda eesmärgiks võetud näitajat kuue protsendipunktiga.

Hinnangud on andnud kontrollikojale **väärtuslikku teavet** oma aruannete **kvaliteedi** kohta ning hindajate esitatud soovitusi kasutatakse edasiste paranduste tegemiseks.

PEAMISTE AUDITEERITAVATE TAGASISIDE

Peamiste auditeeritavate tagasiside saamiseks kontrollikoja 2012. aasta auditite kvaliteedi ja mõju kohta kasutati samasugust küsimustikku ja punktiskaalat nagu sidusrühmade puhul.

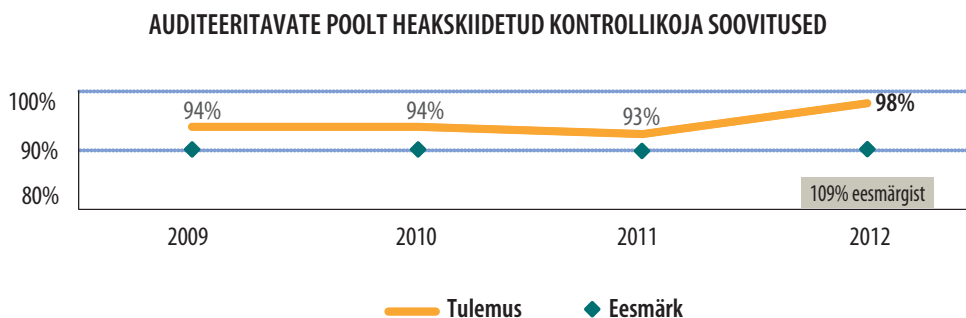

Aastate 2009–2012 tulemused kõikusid viie punkti skaalal 3,5 ja 3,7 punkti vahel. Tulemused näitavad, et peamiste auditeeritavate keskmine hinnang kontrollikoja audititele on hea.

Kokkuvõttes on perioodi 2009–2012 sidusrühmade hinnangute tulemused **positiivsed**, mis näitab, et kontrollikoja peamised sidusrühmad väärtustavad auditite kvaliteeti ja mõju.

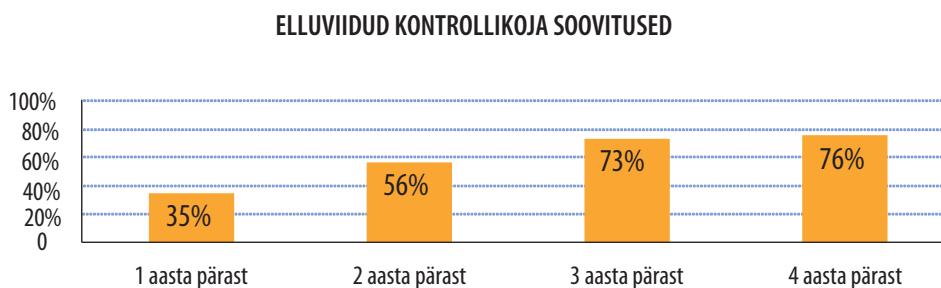
SOOVITUSTE ALUSEL VÕETUD MEETMED

Soovituste esitamine on peamine moodus, kuidas kontrollikoda saab oma auditikogemusi kasutades finantsjuhtimise edendamisele kaasa aidata. Et kontrollikoja soovitused viiksid muutusteni, tuleb auditeeritaval need kõigepealt **heaks kiita** ja seejärel ellu viia. Seetõttu mõõdab kontrollikoda nii soovituste heakskiitmist kui elluviimist.

Ajavahemikul 2009–2012 jäi kontrollikoja soovituste auditeeritavate poolt heakskiitmise määr vahemikku 93–98%. Eesmärgiks seatud näitajat ületati igal aastal.

2011. aastal hakkas kontrollikoda oma **soovituste elluviimist** süstemaatiliselt jälgima, olles teadlik sellest, et oma keerukuse tõttu võib mõne soovituse elluviimine märkimisväärselt kaua aega võtta. Komisjoni statistika kohaselt oli ligi 500-st ajavahemikul 2009–2012 esitatud soovitusest 2012. aasta lõpuks ellu viidud 63%. 2011. aastal esitatud soovitustest on ellu viidud juba üle poole.

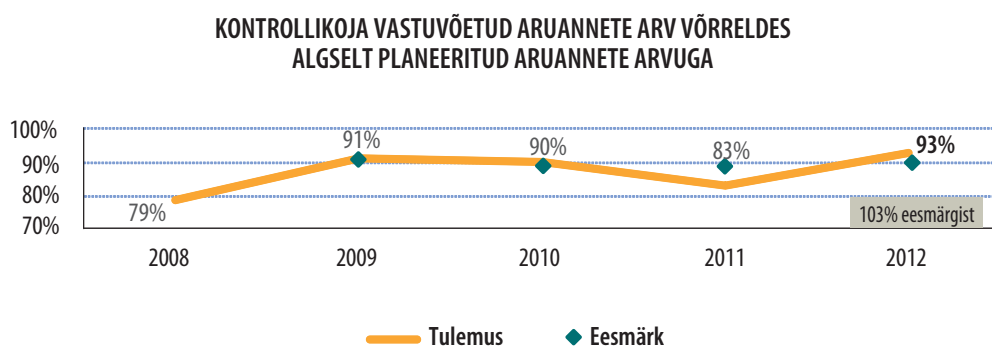

RESSURSSIDE TÕHUS JA MÕJUS KASUTAMINE

Kontrollikoda hindab ressursside kasutamise tõhusust ja mõjusust vastavalt oma võimele esitada aruanded ja leiud õigeaegselt, täita oma kohustusi seoses finantsjuhtimisega ning tagada töötajate heaolu ja erialane pädevus.

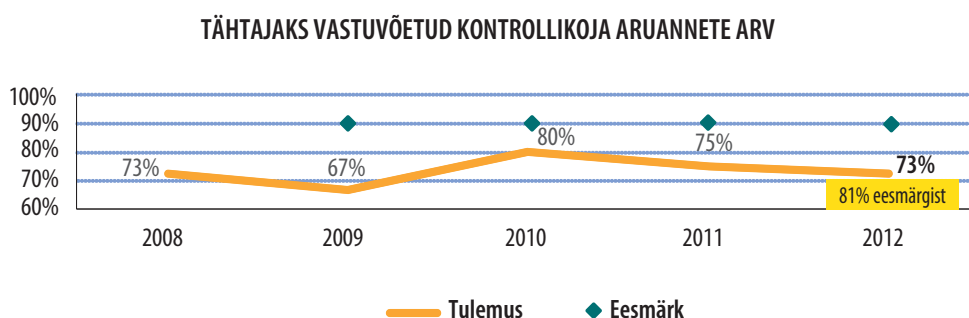
ARUANNETE KOOSTAMINE

Kontrollikoda võrdleb **aruannete koostamise protsessi tõhususe** jälgimiseks aasta jooksul vastu võetud aruannete arvu planeeritud aruannete arvuga ning kontrollib, kas aruanded võeti vastu ettenähtud tähtajaks.

Näitajat on mõõdetud alates 2008. aastast ning vastu on võetud 79–93% planeeritud aruannetest. See näitab, et ehkki **aastaeesmärgid suuremas osas saavutati**, tuleb tulemust parandada, eriti eriaruannete puhul.

Ka **aruannete õigeaegset valmimist** on alates 2008. aastast mõõdetud. Tulemusi võrreldakse aasta-aruannete ja iga-aastaste eriaruannete kohustuslike tähtaegadega ning eriaruannete kavandamis-dokumentides seatud tähtaegadega.

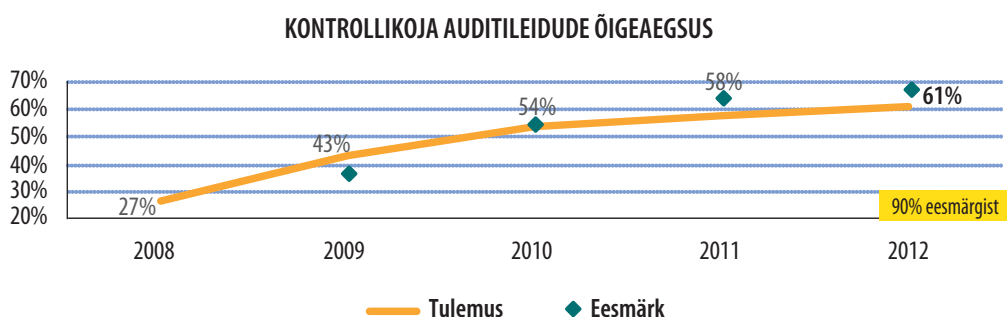
Aastatel 2008–2012 kõikus tulemus vahemikus 67–73%, mis jääb alla eesmärgiks seatud 90% näitaja. See tulenes peamiselt eriaruannetele seatud ambitsioonikast ajakavast ning ettenägematutest sündmustest, mis auditiprotsessi käigus aset leidsid.

Ehkki kontrollikoda tunnistas, et **tulemusauditite kavandamise täpsust ja auditite läbiviimise tõhusust** tuleb parandada, on tal hea meel, et perioodil 2008–2012 mitte üksnes ei **suurenenud** oluliselt eriaruannete **arv**, vaid ka **vähenes nende koostamisele kulunud aeg, lähenedes eesmärgiks võetud 18 kuule**. Kui perioodil 2003–2007 võeti vastu 51 eriaruannet, siis **perioodil 2008–2012** oli vastav arv 85, ning eriaruande koostamise keskmine aeg vähenes 25 kuult 2008. aastal 20 kuule 2012. aastal.

Kontrollikoja **perioodi 2013–2017 strateegia** sisaldab uut algatust aruannete koostamise protsessi edasiseks optimeerimiseks, suurendades seeläbi aruannete õigeaegsust ja tõhusust.

LEIDUDE ÕIGEAEKSUS

Kontrollikoda kasutab esialgsete leidude aruannet, et kontrollida koos auditeeritavaga **oma leidude faktilist täpsust**. Aruanded on seega auditiprotsessi üheks olulisemaks osaks. Vastavalt kontrollikoja sise-eeskirjadele tuleb esialgsete leidude aruanne väljastada kahe kuu jooksul pärast vastavat auditikäiku. Tähtaja järgimist kontrollitakse igal aastal.

Kontrollikoda on varem täheldanud vajadust esialgsete auditileidude aruannete väljastamise õigeaegsust oluliselt parandada. Kui näitajat 2008. aastal mõõtma hakati, seadis kontrollikoda seoses esialgsete leidude aruannete õigeaegsusega kaks eesmärki: tõsta tulemuslikkust 10 protsendipunkti võrra aastas ja tagada esialgsete leidude aruannetest 80% õigeaegne väljastamine 2012. aasta lõpuks. Tulemus kõikus aastatel 2008–2012 vahemikus 27–61%. Ehkki tulemuslikkus on **oluliselt paranenud** ja **aastaeesmärgid on suuremas osas saavutatud**, jääb 2012. aasta tulemus siiski alla pikaajalise eesmärgi, milleks on 80%. Kontrollikoda jätkab jõupingutusi, et sellel alal tulemuslikkust parandada.

FINANTSJUHTIMISE VÄLISHINDAMINE

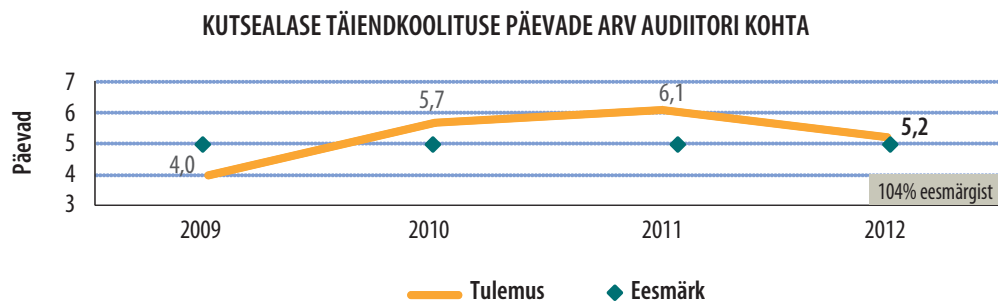
Kontrollikoja eesmärk on saada välisaudiitorilt **märkuset** arvamus finantsaruannete ja ressursside kasutamise kohta ning Euroopa Parlamendilt nõukogu soovitusel põhjal **heakskiit** oma tegevusele eelarve täitmisel.

Kontrollikoda on igal aastal saanud oma välisaudiitorilt märkuset arvamuse ja Euroopa Parlamendilt heakskiidu eelarve täitmisele.

TÖÖALANE TÄIENDKOOLITUS

Vastavalt IFACi (Rahvusvaheline Arvestusekspertide Föderatsioon) suunistele on kontrollikoja eesmärk pakkuda audiitoritele aastas **keskmiselt 40 tundi** (viis päeva) täiendkoolitust.

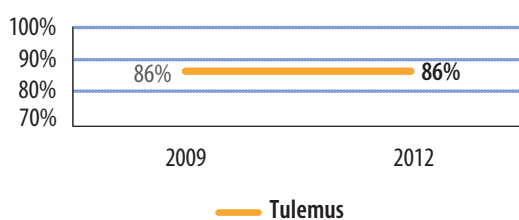
Masintõlkelahenduste teemaline seminar 2012. aasta jaanuaris

Ajavahemikul 2009–2012 osales kontrollikoja auditipersonal täiendkoolitusel keskmiselt **5,3 päeva** aastas. Kui arvesse võtta ka keelekursusi, osalevad audiitorid täiendkoolitusel keskmiselt 10,6 päeva aastas. Alates 2010. aastast on täiendkoolitusele seatud eesmärk igal aastal saavutatud.

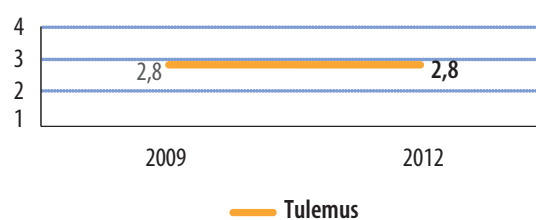
TÖÖTAJATE RAHULOLU

Kontrollikoda viis 2009. ja 2012. aastal läbi personali rahulolu **siseküsitluse**. Küsitluste põhjal koostati kaks näitajat: oma töökohaga üldiselt rahul olevate töötajate osakaal ning üldine töötajate rahulolu keskmine määr. Kasutati punktiskaalat ühest neljani, kus tulemus üle 2,5 märgib üldist rahulolu.

OMA TÖÖKOHAGA RAHUL OLEVAD KONTROLLIKOJA TÖÖTAJAD

ÜLDINE TÖÖTAJATE RAHULOLU MÄÄR

Kahe küsitluse tulemused on väga sarnased – mõlemal puhul on oma töökohaga üldiselt rahul 86% protsenti töötajatest ja üldine töötajate rahulolu keskmine määr on 2,8. Seetõttu võib tulemusi pidada **headeks**.

AUDITI TUGITEENUSED

PERSONAL

PERSONALI JAOTUS

Kontrollikoja **peamine vara** on tema töötajad. 31. detsembri 2012. aasta seisuga oli kontrollikoja ametikohtade loetelus 887 ametnikku ja ajutist teenistujat (välja arvatud liikmed, lepingulised töötajad, lähetuses olevad riiklikud eksperdid ja praktikandid). Neist 573 töötas auditikodades (kaasa arvatud 123 liikmete kabinettide töötajat). Täpsem teave on toodud tabelis.

Ressursside parima kasutamise eesmärgil oli kontrollikoja tegevus ka 2012. aastal keskendatud sellele, et leida ja rakendada **tõhustamismeetmeid**, mis põhinevad menetluste lihtsustamisel.

Võimalusel paigutati tõhususe suurendamise tõttu vabanenud, auditiga mitteseotud töökohtad ümber auditi alale ja presidendile alluvasse talitusse. Seetõttu on auditialaste ametikohtade arv alates 2008. aastast tõusnud 14,4%, samas kui kontrollikojale eraldatud ametikohtade koguarv on tõusnud ainult 3,5%. Sama perioodi jooksul on institutsiooni väljund oluliselt suurenenud (vt lk 9).

Kontrollikoja ametikohtade jagunemine 31. detsembri seisuga	2008	2009	2010	2011	2012
Audit	501	525	557	564	573
Tölkedirektoraat	163	163	151	148	143
Haldus	173	171	157	148	139
Presidendile alluv talitus	20	21	24	27	32
KOKKU	857	880	889	887	887

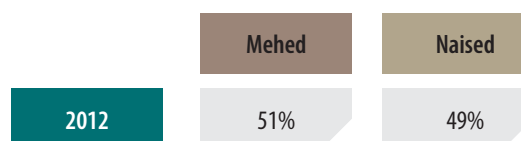
TÖÖTAJATE VÄRBAMINE

Kontrollikoja **töötajate** akadeemiline ja ametialane taust on mitmekesine ning nende töö kvaliteet ja pühendumus kajastub asutuse väljundis. Kontrollikoda lähtub oma värbamispoliitikas ELi institutsioonide üldpõhimõtetest ja teenistustingimustest ning asutuse personal koosneb nii koosseisulistest kui tähtajalise lepinguga töötajatest. Euroopa Personalivaliku Amet (EPSO) korraldab kontrollikoja vabadele ametikohtadele avatud konkursse. Kõrgkooli-diplomiga noortele pakub kontrollikoda praktikakohti kolmeks kuni viieks kuuks (2012. aastal oli praktikakohti 65).

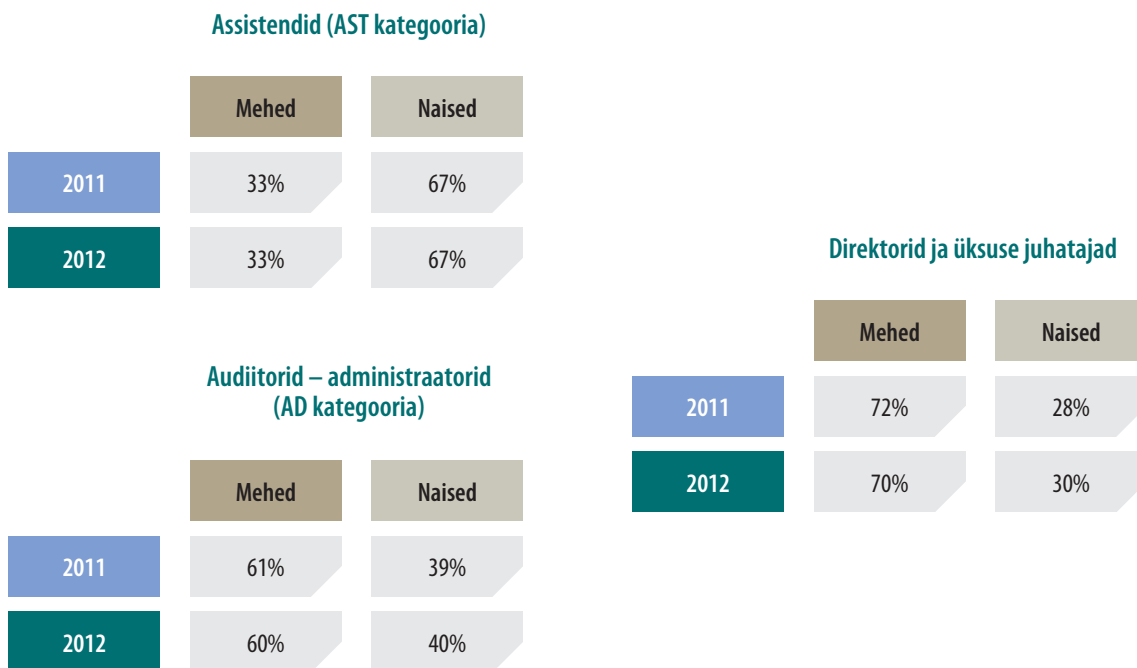
2012. aastal võttis kontrollikoda tööle 78 töötajat: 50 ametnikku, 11 ajutist teenistujat ja 17 lepingulist töötajat. Eriti edukas oli kontrollikoda auditiga seotud töökohtade täitmisel. **Täitmata ametikohtade** arv on alates 2011. aastast püsinud 3% lähedal (28 ametikohta 31. detsembril 2012).

SUGUDEVAAHELINE TASAKAAL

Nagu teisedki Euroopa Liidu institutsioonid, rakendab kontrollikoda personali juhtimisel ja värbamisel **võrdsete võimaluste** poliitikat. Praegu kuulub töötajaskonda mehi ja naisi peaaegu võrdselt – 51% mehi ja 49% naisi – mis tuleneb naiste osakaalu järkjärgulisest suurenemisest aastate vältel. 2012. aasta lõpus võttis kontrollikoda vastu võrdsete võimaluste tegevuskava, mille eesmärk on saavutada asutuse kõigil tasanditel võrdsem sugudevaheline tasakaal.

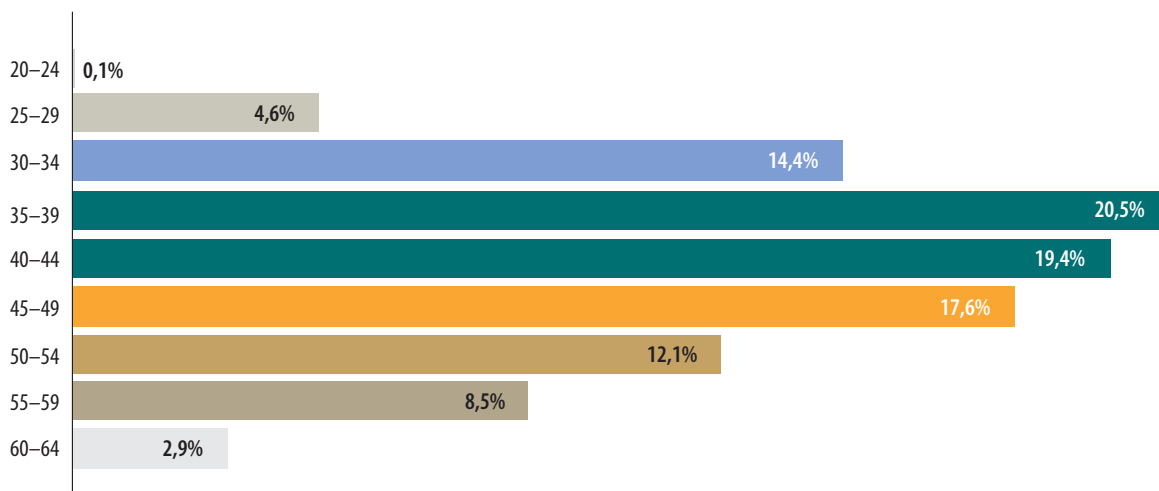

Järgnevates tabelites on näidatud meeste ja naiste osakaal **eri kategooriates** 31. detsembri 2012. aasta seisuga. Naiste osakaal AD-kategoorias jõudis 2012. aastal 40 protsendini ning kasvab tõenäoliselt tulevikus; pärast viimaseid värbamismenetlusi on 46% palgaastmete AD5–AD8 töötajatest naised. 69 direktorist ja üksuse juhatajast 21 (30%) on naised, mis näitab, et naiste osakaal on eelnevate aastate tasemel. Enamik sellesse kategooriasse kuuluvatest naistest töötab tõlkedirektoraadis ja haldusosakonnas.

VANUSELINE KOOSSEIS

31. detsembri seisuga kontrollikoja aktiivses teenistuses olnud töötajate vanuseline koosseis näitab, et ligi 60% kontrollikoja töötajatest on 44-aastased või alla selle.

Kolmandik direktoritest ja üksuse juhatajatest on 55-aastased või vanemad. See tähendab kõrgema juhtkonna märkimisväärset uuendamist lähema 5–10 aasta jooksul.

TÖÖALANE TÄIENDKOOLITUS

Audiitori elukutse eeldab pidevat täiendkoolitust, et uute arengusuundadega kursis olla ja uusi oskusi omandada. Lisaks tingib kontrollikoja auditikeskkonna eripära vajaduse hea keeleoskusega audiitorite järele.

2012. aastal osales kontrollikoja personal (nii audiitorid kui muud töötajad) täiendkoolitusel keskmiselt 8 päeva aastas (2011. aastal 9,3 päeva). Keelekursused moodustasid 52% koolituspäevade koguarvust (2011. aastal oli vastav näitaja 54%).

2012. aastal täiustati kursuste sisu ja töötati välja uusi kontrollikoja auditiprioriteetidele vastavaid kursusi. Lisaks tõhustati koolitustegevuse haldamist tänu uue paberivaba süsteemi kasutuselevõtule ja rakenduse eLearning arendamisele.

TÖLKIMINE

Tõlkimine on **auditit toetav tegevus**, mis võimaldab kontrollikojal täita oma missiooni ja teabedastuse eesmärgi. 2012. aastal oli tõlketöö kogumaht rekordiliselt suur – 158 861 lehekülge, mis on 11% rohkem kui 2011. aastal. Üle 99% tõlketöödest valmis tähtjaks.

Kontrollikoja tõlkedirektoraat andis audiitoritele **keelealast abi** liikmesriikides toimunud auditikäikude ajal ning auditiaruannete koostamisel. Keelabi anti ka INTOSAI tööühmadele ja muude kontrollikoja audititegevusest tulenevate spetsiifiliste vajaduste korral.

INFOTEHNOLOOGIA

Infotehnoloogia aitab kontrollikoja tegevust olulisel määral tõhusamaks ja mõjusamaks muuta. 2012. aasta oli viljakas aasta:

- seoses **teadmiste haldamisega** valmis kontrollikoja uus auditeerimistarkvara rakendus (ASSYST2) ja seda katsetati ühes auditüksuses. Lisaks toetati infotehnoloogiliselt ja sisu edastamisega esimest tavade kogumit finantskriisi kohta;

- aktiivselt tegeleti **tööprotsessi** automatiseerimisega, võttes kasutusele rakendus ECAcademy, mille abil toetada kontrollikoja koolituspoliitikat, detsentraliseerides ajaplaneerimissüsteemi, mis võimaldab inimressursside kokkuhoidu, ning täielikult digitaliseerides isikutoimikud;
- suur edusamm oli kontrollikoja **andmekeskuse** üleviimine kontrollikoja uude hoonesse K3. Valminud hoones seati sisse uus telefoni- ja andmesidevõrk.

HALDUS JA VARUSTUS

2012. aastal jätkas finants- ja tugiteenuste direktoraat

- a) kontrollikoja varustamist asjakohaste ressursside, teenuste ja vahenditega, mis võimaldab asutusel täita oma missiooni ja saavutada oma strateegilised eesmärgid,
- b) selle tagamist, et kontrollikoja tegevuse toetuseks on olemas vajalikud rahastamis-, sisekontrolli- ja arvestusmehhanismid.

2012. aastal parandas direktoraat veelgi oma tegevuse tõhusust ja säästlikkust.

2012. aasta oktoobris viidi **kontrollikoja Brüsseli kontor** üle uude asukohta. Kontor asub nüüd hoones MTS (Montoyer/Sciences) aadressil 30 rue Montoyer/rue de la Science, Brüssel.

HOONE K3 EHTUSE EDUKAS LÕPULEVIIMINE

Et tagada kõigile kontrollikoja töötajatele turvaline, mugav ja ergonoomiline töökeskkond ning võimalus töötada ühes paigas, sõlmiti 2003. aastal leping kontrollikoja hoone teiseks juurdeehituseks. Kontrollikoda võttis ehituse vastu 2012. aasta novembris ja esimesed töötajad kolisid hoonesse sama aasta lõpus.

Hoone K3 valmis **tähtajaks**, kooskõlas kvaliteedinõuetega ja **ettenähtud eelarvevahendite raames**. 2013. aastal jätkatakse täiendavaid töid teistes kontrollikoja hoonetes.

FINANTSTEAVE

Kontrollikoda **rahastatakse** Euroopa Liidu üldeelarvest. Meie eelarve moodustab ca 0,1% ELi kogukuludest ja 1,72% kõigist halduskuludest.

2012. AASTA EELARVE TÄITMINE

EELARVEAASTA 2012	Lõplikud assigneeringud	Kulu-kohustused	Kasutamise % (kulukoh/assign)	Maksed (tuh. eurodes)
Jaotis 1: Institutsiooni töötajad				
10 – Institutsiooni liikmed*	14 592	13 785	94%	13 557
12 – Ametnikud ja ajutised teenistujad	92 335	89 015	96%	88 836
14 – Muud töötajad ja sisseostetud teenused	4 148	3 810	92%	3 758
162 – Lähetused	3 802	3 512	92%	2 604
161 + 163 + 165 – Muud institutsiooni töötajatega seotud kulud	2 972	2 879	97%	2 148
Jaotis 1	117 849	113 001	96%	110 903
Jaotis 2: Hooned, vallasvara, seadmed ja mitmesugused tegevuskulud				
20 – Kinnisvara	10 741	10 703	99%	7 009
210 – Infotehnoloogia	9 508	9 508	100%	4 524
212 + 214 + 216 – Vallasvara ja sellega seonduvad kulud	1 017	963	98%	690
23 – Jooksvad halduskulud	625	612	98%	294
25 – Koosolekud ja konverentsid	793	685	86%	499
27 – Teave ja trükised	1 944	1 843	95%	748
Jaotis 2	24 628	24 344	99%	13 764
Euroopa Kontrollikoda kokku	142 477	137 345	96%	124 667

* Peatükk hõlmab praeguste liikmete töötasu, hüvitisi, lähetus- ja koolituskulusid ning endiste liikmete ajutisi hüvitisi ja pensionimakseid.

2012. aastal oli eelarve üldine kasutusmäär 96%. Jaotise 1 kasutusmäär oli 96% ning jaotise madalaim kasutusmäär (92%) oli 14. peatükis (muu personal ja sisseostetud teenused) ja 16. peatüki (muud institutsiooni töötajatega seotud kulud) artiklis 162 (lähetused). Jaotise 2 keskmine kasutusmäär oli 99%.

20. peatükiga (kinnisvara, nt hooned) seotud maksete summat mõjutab kontrollikoja teise lisahoone (K3) ehitamine. Projekti rahastamise neljas osamakse summas 3 miljonit eurot sisaldus 2012. aasta eelarves; summa seoti kulu kohustustega ning maksti 2012. aastal osaliselt välja. Hoonega K3 seotud assigneeringute saldo on üle kantud 2013. aastasse, et katta projekti juhi poolt kontrollikoja nimel ehitusfirmadega sõlmitud lepingud. Assigneeringuid kasutatakse kooskõlas 2008. aastal kontrollikoja poolt Euroopa Parlamendile ja nõukogule esitatud kavaga.

Hoone K3 ehituse kogumaksumus on hinnanguliselt 79 miljonit eurot, mida rahastatakse viie järjestikuse aasta jooksul järgmiselt: 55 miljonit eurot 2009. aastal; 11 miljonit eurot 2010. aastal; 7 miljonit eurot 2011. aastal ning 6 miljonit eurot osaliselt 2012. ja osaliselt 2013. aastal.

2013. AASTA EELARVE

2013. aasta eelarve on veidi (0,2%) väiksem kui 2012. aasta oma.

EELARVE	2013 (tuh. eurodes)	2012 (tuh. eurodes)
Jaotis 1: Institutsiooni töötajad		
10 – Institutsiooni liikmed*	14 566	14 592
12 – Ametnikud ja ajutised teenistujad	97 772	96 487
14 – Muud töötajad ja sisseostetud teenused	4 176	4 173
162 – Lähetused	3 700	3 802
161 + 163 + 165 – Muud institutsiooni töötajatega seotud kulud	2 728	2 682
Jaotis 1	122 942	121 736
Jaotis 2: Hooned, vallasvara, seadmed ja mitmesugused tegevuskulud		
20 – Kinnisvara	8 327	9 941
210 – Infotehnoloogia	7 197	6 501
212 + 214 + 216 – Vallasvara ja sellega seonduvad kulud	830	837
23 – Jooksvad halduskulud	413	525
25 – Koosolekud ja konverentsid	768	793
27 – Teave ja trükised	2 284	2 144
Jaotis 2	19 819	20 741
Euroopa Kontrollikoda kokku	142 761	142 477

* Peatükk hõlmab praeguste liikmete töötasu, hüvitisi, lähetus- ja koolituskulusid ning endiste liikmete ajutisi hüvitisi ja pensionimakseid.

AUDIT JA ARUANDLUS

KONTROLLIKOJA VÄLISAUDIT

Kontrollikoja raamatupidamise aastaaruannet auditeerib sõltumatu välisaudiitor. See annab olulist tunnistust selle kohta, et kontrollikoda rakendab enese suhtes samu **läbipaistvuse ja aruandekohustuse** põhimõtteid, mis auditeeritavate suhtes.

Välisaudiitori – **PricewaterhouseCoopers SARL** – aruanne kontrollikoja eelarveaasta 2011 raamatupidamise aastaaruande kohta avaldati 2012. aasta oktoobris².

VÄLISAUDIITORI ARVAMUSED – EELARVEAASTA 2011

RAAMATUPIDAMISE AASTAARUANDE KOHTA

„Oleme seisukohal, et raamatupidamise aastaaruanne kajastab õigesti ja õiglaselt Euroopa Kontrollikoja finantsolukorda 31. detsembri 2011. aasta seisuga ning kontrollikoja finants-tulemusi ja rahavooge lõppenud eelarveaastal vastavalt nõukogu 25. juuni 2002. aasta määrusele (EÜ, Euratom) nr 1605/2002 ja komisjoni 23. detsembri 2002. aasta määrusele (EÜ,

Euratom) nr 2342/2002, millega kehtestatakse eespool nimetatud nõukogu määruse üksikasjalikud rakenduseeskirjad, ning Euroopa Liidu arvestuseeskirjadele (EÜ arvestuseeskirjad)“.

VAHENDITE KASUTAMISE JA KONTROLLIPROTSEDUURIDE KOHTA

„Käesolevas aruandes kirjeldatud audititööle tuginedes võime öelda, et kontrolli käigus ei ilmnenud midagi sellist, mis näitaks, et kõigis olulistest aspektides ja tuginedes eelkirjeldatud kriteeriumidele:

- a) ei oleks kontrollikojale eraldatud vahendeid kasutatud ettenähtud eesmärgil;
- b) ei annaks kehtestatud kontrolliprotseduurid vajalikke garantiisid finantstehingute vastavuse kohta kohaldatavatele eeskirjadele ja määrustele“.

² ELT C 315, 18.10.2012.

VOLITATUD EELARVEVAHENDITE KÄSUTAJA DEKLARATSIOON

Mina, allakirjutanu, Euroopa Kontrollikoja peasekretär, volitatud eelarvevahendite käsutaja pädevuses deklareerin, et:

- käesolevas aruandes esitatud teave on täielik ja täpne;
- mul on piisav kindlus selle kohta, et:
 - käesolevas aruandes kirjeldatud tegevustele eraldatud vahendeid on kasutatud eesmärgipäraselt ja kooskõlas usaldusväärse finantsjuhtimise põhimõtetega;
 - kehtestatud kontrolliprotseduurid annavad vajaliku tagatise raamatupidamise aastaaruande aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ja korrektsuse kohta ning tagavad pettusekahtluste asjakohase käsitlemise.

Kindlus põhineb minu hinnangul ja minu käsutuses oleval teabel, nagu edasivolitatud eelarvevahendite käsutajate aruanded ja deklaratsioonid ning siseaudiitori ja väisaudiitori aruanded eelmiste eelarveaastate kohta.

Kinnitan, et mulle ei ole teada käesolevas aruandes esitamata jäetud asjaolusid, mis võiksid kahjustada institutsiooni huve.

Luxembourg, 7. märts 2013

peasekretär
Eduardo Ruiz García

35 AASTAT EUROOPA LIIDU PAREMA TOIMIMISE EDENDAMIST

Euroopa Kontrollikoda on tegutsenud ELi välisaudiitorina 35 aastat, andes pidevalt **lisaväärtust liidu finantsjuhtimisele** ning toimides vahendina, mis tagab maksumaksja raha kasutamist puudutava avaliku sektori aruandekohustuse täitmise.

Euroopa Kontrollikoja asutamine langes ajale, mil Euroopa Ühendus (Euroopa Liidu eelkäija) tegi läbi **muutusi ja hakkas järjest enam oma kodanikele demokraatlikult aru andma**. Kaks eriti olulist sündmust olid Euroopa Parlamendi volituste laiendamine eelarvekontrolli valdkonnas ning Euroopa Ühenduse eelarve rahastamine täies mahus omavahenditest. Ühenduses mõisteti vajadust sõltumatu välisaudiitori järele, kes aitaks parlamendil ja nõukogul tagada demokraatliku kontrolli ühenduse rahaliste vahendite üle.

Euroopa Parlamendi eelarvekontrollikomisjoni esimees Heinrich Aigner oli alates 1973. aastast olnud ühenduse tasandi välisauditi asutuse loomise aktiivne eestkõneleja. Tema algatus viis Euroopa Kontrollikoja asutamiseni Brüsseli lepinguga 22. juulil 1975. Kontrollikoda alustas tööd 1977. aasta oktoobris asukohaga Luxembourgis. Tollane Euroopa Kohtu president Hans Kutscher tervitas Euroopa Kontrollikoda kui ühenduse **rahandusalt südametunnistust**.

Maastrichti lepingu jõustumisega 1. novembril 1993 sai Euroopa Kontrollikoda täieõiguslikuks Euroopa Liidu institutsiooniks. Sellega kindlustati kontrollikoja sõltumatus ja volitused ühena võrdsete seas. Maastrichti lepinguga sätestati ka ülesanne, millest on saanud kontrollikoja põhiväljund – **kinnitava avalduse** koostamine ELi raamatupidamise aastaaruande usaldusväärsuse ja selle aluseks olevate tehingute seaduslikkuse ning korrektsuse kohta.

Kontrollikoja rolli tõhustati Amsterdamis lepingu jõustumisega 1. mail 1999, mil tugevdati kontrollikoja **sõltumatust ja laiendati selle auditeerimisvolitusi** suuremale arvule poliitikavaldkondadele. 1. veebruaril 2003 jõustunud Nizza lepingus kinnitati põhimõtet, mille kohaselt peaks kontrollikotta kuuluma üks liige igast liikmesriigist, rõhutati kontrollikoja ja riiklike auditiasutuste vahelise koostöö tähtsust ning anti kontrollikojale võimalus moodustada allüksusi, mida ta 2010. aastal ka tegi.

Alates oma loomisest on kontrollikoda edendanud ELi vahendite auditeerimisel **koostööd liikmesriikide kõrgeimate kontrolliasutustega**, eelkõige osaledes ELi kõrgeimate kontrolliasutuste juhtide kontaktkomitees. Kõrgeima kontrolliasutuseks on kontrollikoda võtnud eesmärgi olla avaliku sektori auditi arendamisel esirinnas koos teiste kõrgeimate kontrolliasutustega, kes kuuluvad kõrgeimate kontrolliasutuste rahvusvahelisse organisatsiooni INTOSAI ja selle piirkondlikku rühmitusse EUROSAI, et panna alus kutsestandarditele ja headele tavadele. Kontrollikoda oli üks esimesi, kes hakkas kasutama vastastikust eksperdihinnangut kui vahendit, mille abil arendada ja levitada häid tavasid kõrgeimate kontrolliasutuste vahel.

Oma 35-aastase tegutsemisaja jooksul on Euroopa Kontrollikoda püüdnud kaasa aidata ELi finantsjuhtimise parandamisele, tootes kõrge kvaliteediga väljundeid, mis kajastavad ELi arengusuundi ja selle sidusrühmade muutuvaid vajadusi. Viimase 35 aasta jooksul on EL vastu võtnud uusi liikmesriike, laiendanud oma pädevusvaldkondi ning asutanud Euroopa tasemel uusi asutusi. Kõik see peab ka kontrollikoja töös kajastuma. Seetõttu on kontrollikoja väljundid võrreldes esimesel tegevusaastal avaldatud kahe arvamusega oluliselt laienenud. Kontrollikoja väljundite

Esimesed kontrollikoja liikmed novembris 1977

hulka kuuluvad nüüd aastaaruanded, eriaruanded, kinnitavad avaldused, iga-aastased eriaruanded, arvamused ja seisukohad. Ka väljundite arv on kasvanud, jõudes **2012. aastal 87 üllitiseni**. Viimastel aastatel on kontrollikoda rohkem tähelepanu pööranud ELi poliitika rakendamise tulemuste auditeerimisele ja tulemuslikkuse parandamise alasele nõustamisele.

ELi laienemisega on suurenenud ka meie organisatsioon. Kui 1977. aastal oli liikmeid üheksa ja töötajaid 120, siis praegu on kontrollikojal **liikmeid 27 ja töötajaid ligi 900**. Nii Euroopa Liidu enda kui ka kontrollikoja edu sõltub tihedast koostööst liikmete ja töötajate vahel, kes on pärit Euroopa eri paigust. Alates 1977. aastast võib kontrollikoda uhkust tunda oma professionaalse, pühendunud ja kogenud töötajaskonna üle, mis peab oma kohuseks kaitsta kodanike finantshuve. Kontrollikoda on valmis täitma tema ees tulevastel aastatel seisvat ülesannet: aidata parandada aruandekohustuse täitmist kodanike ees seoses ELi eesmärkide saavutamiseks eraldatud avalike vahenditega.

Euroopa Kontrollikoda

Aasta tegevusaruanne 2012

Luxembourg: Euroopa Liidu Väljaannete Talitus

2013 – 55 lk – 21 × 29,7 cm

ISBN 978-92-9241-161-9

doi:10.2865/70603

KUST SAAB ELI VÄLJAANDEID?

Tasuta väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>);
- Euroopa Liidu esindustest või delegatsioonidest. Nende kontaktandmed saab veebisaidilt <http://ec.europa.eu> või saates faksi numbrile +352 2929-42758.

Tasulised väljaanded:

- EU Bookshopi kaudu (<http://bookshop.europa.eu>).

Tasulised tellimused (nt Euroopa Liidu Teataja aastatellimused ja Euroopa Liidu Kohtu kohtulahendite kogumikud):

- Euroopa Liidu Väljaannete Talituse edasimüüjate kaudu (http://publications.europa.eu/others/agents/index_et.htm).

Euroopa Kontrollikoda
12, rue Alcide De Gasperi
1615 Luxembourg
LUXEMBOURG
eca-info@eca.europa.eu
<http://eca.europa.eu>

 @EUAuditorsECA

EUAuditorsECA

Väljaannete talitus

ISBN 978-92-9241-161-9

9 789292 411619